

ගොවි ජනතා

ISBN 1391-0418

26 වෙළුම 1-2 කලාප 2024 ජනවාරි - ජූනි

ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාව
ඉහළ නැංවීම සහ ආහාර නාස්තිය
අවම කිරීම සඳහා කාන්තාව සතු කාර්යභාරය

මානවයාගේ ගෞරවයට පාත්‍ර විය යුතු පෘථිවි මායිම්

ශ්‍රී ලංකාවේ ඩික්තර හා
කුකුල් මස් මිල නිෂ්පාදන
අර්බුදය සහ රජයේ මැදිහත්වීම

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය
හෙක්ටර් කොඩ්ධිෂකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

මිල රු. 100

ගොවි ජනතා

26 වෙළුම 1-2 කලාප 2024 ජනවාරි - ජූනි

ප්‍රධාන සංස්කාරක
ආචාර්ය ජී.පී. බන්දුල

සංස්කාරක මණ්ඩලය
ඩබ්.එච්.ඒ. ශාන්ත
තුෂාරා ධර්මවර්ධන

අධීක්ෂණය
එස්.ඒ.සී.යූ. සේනානායක

සංස්කාරක
ඩී.එම්. අසංකා ඉන්දිවරි දිසානායක

පිටු සැකසුම හා නිර්මාණය
ඒ.පී. උදේනි කරුණාරත්න

තොරතුරු හා සංනිවේදන අංශය
හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

දුරකතන 0112696981, 0112698540-41
දිගුව 304
ෆැක්ස් 0112691360, 0112692423

01

05

09

14

19

25

පටුන

- ශ්‍රී ලංකාවේ සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තයේ විභවතා, බාධක හා අනාගත අපේක්ෂාවන් 1-4
- එළවළු අපතේ යාම වළක්වා ගනිමු 5-8
- ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවීම සහ ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා කාන්තාව සතු කාර්යභාරය 9-13
- ශ්‍රී ලංකාවේ බිත්තර හා කුකුල් මස් මිල නිෂ්පාදන අර්බුදය සහ රජයේ මැදිහත්වීම 14-18
- යාපනය කිරි ගොවිතැන 19-24
- ගොවිජනතාවගේ අභිවෘද්ධිය සහ තිරසර කෘෂිකර්මාන්තයක් සඳහා ගොවි සංවිධාන දායකත්වය 25-30
- මානවයාගේ ගෞරවයට පාත්‍ර විය යුතු පෘථිවි මායිම් 31-36

ප්‍රධාන සංස්කාරක සටහන

ආචාර්ය ජී.ජී. බන්දුල
අධ්‍යක්ෂ/ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී
ප්‍රධාන සංස්කාරක

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය උදෙසා එහි කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය ප්‍රවර්ධනය වීම ඉතාමත් වැදගත් වේ. එසේ නමුත් වර්තමානය වන විට කෘෂි ක්ෂේත්‍රයට අදාළ අංශ විවිධ දිශානතීන් හරහා අර්බුදයකට මුහුණ දී සිටී. කෘෂි අංශයේ මෙම තත්වය සෘජුවම ගොවිජන අංශයේ සමාජ, ආර්ථික හා සංස්කෘතික වශයෙන් පසුබෑමකට හේතුවන අතරම ශ්‍රී ලාංකීය ජනතාවගේ සමස්ත ජීවන තත්වයේ දී පසුබෑමකට මඟ විවර කරයි.

කෙසේ වුව ද මෙම තත්වයේ බැරැරුම් බව බරපතල ලෙසින්ම භුක්ති විඳිනු ලබන්නේ ග්‍රාමීය ගොවිජන සමාජය යි. එම සමාජ සන්දර්භයට බලපාන මෙම තත්වයන් අවම කිරීමට ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය වූ ගොවිතැනින් ලැබිය යුතු ප්‍රශස්ථ මට්ටම කරා ළඟා වීමට පවතින විභවතාවන් හා ගැටලු කවරේ ද යන්න ගොවිජන සමාජය විසින් දැනුවත් වීමේ කාලය අන් කවර කලෙකටත් වඩා අද වන විට ඔවුන්ට දැනී ඇත.

ගොවිජන සමාජයේ තිරසර සංවර්ධනය කරා පෙළඹවීමට ගොවි සංවිධාන තුළ පවතින හැකියාව සහ එහි වපසරිය තුළින් ගොවි සමාජයට ලැබිය හැකි වරප්‍රසාද පිළිබඳ ගොවි සමාජය දැනුවත් කිරීම, එසේම එළවළු හා පලතුරු වැනි හෝග වගා කිරීමෙන් පමණක් සැහීමකට පත් නොවන එසේම සැකසුම් කර්මාන්තය, අගය එකතු කිරීමේ කාර්යයන් පිළිබඳ ගොවි සමාජය අවධි කරවීම යට කී අර්බුදයන්ට සුදුසු පිළියම් නිර්මාණය කරනු ඇත. එසේම එළවළු හා පලතුරු වගාවන් සේම සත්ත්ව පාලනය ද එක සේ වැදගත්කමක් ඉසිලිය යුතු මෙවැනි කාලවකවානුවක එම කර්මාන්තයන් හි පවතින අර්බුදයන්ට විසඳුම් ද ඒ සඳහා වන රජයේ මැදිහත් වීම පිළිබඳ ද ගොවි ප්‍රජාව ප්‍රායෝගිකව දැනුවත් වීම අත්‍යාවශ්‍ය කාරණයක් වී ඇත. සාම්ප්‍රදායිකව සත්ත්ව පාලනයන් සිදු කෙරෙන ප්‍රදේශයන් සේම සත්ත්ව පාලනයට අහිතයේ පටන් සුවිශේෂී වැදගත්කමක් උසුලන ප්‍රදේශයන් පිළිබඳ සහ එම ප්‍රදේශයන්ට ආවේණික තත්වයන් පිළිබඳ සමස්ත ගොවිජන සමාජයම දැනුවත් වීම හරහා සත්ත්ව පාලනය සහ එහි නියැලෙන්නන් ද තිරසර ගමන් මඟකට අවතීර්ණ වීම සිදු වීම වර්තමානයට අවශ්‍ය වේ. ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධනයට මෙන්ම කුටුම්භ මට්ටමේ ප්‍රවර්ධනයට ද එක සේ වැදගත් වන කෘෂිකර්මාන්තය තුළ කාන්තා සහභාගීත්වය ද වර්තමානයේ සැලකිය යුතු මානයක් වේ. ආහාර සුරක්ෂිතතාවය, ආහාර නාස්තිය සහ ආහාර පරිරක්ෂණය යන කාරණාවල දී කාන්තාවන්ගේ භූමිකාව ඉතා වැදගත් වේ. මෙම සියලු කාරණා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පෘතුගී තලය මත සිදු කළ හා නොකළ යුතු කාරණා පිළිබඳව පාරිසරික විද්‍යා සහිතයින් විසින් කරන හෙළිදරව් පිළිබඳ දැනුවත් වීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

එබැවින් මෙවර ගොවි ජනතා කලාපය තුළ ගොවි සමාජය දැනුවත් කිරීමේ කාර්යය සිදු කෙරෙන්නේ යට කී සුවිශේෂී දිශානතීන් හරහා වේ. ග්‍රාමීය ගොවිජන සමාජයේ ප්‍රවර්ධනය උදෙසා සමාජ - ආර්ථික පර්යේෂකයින් කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ නියැලෙන නිලධාරීන් විසින් ලද අත්දැකීම් හා දැනුම ප්‍රයෝජනයට රැගෙන මෙවර කලාපයෙන් ඔබ සැමට ලබා දෙන දැනුම මෙම සඟරාව හරහා අහිතවයෙන් ඔබ සැම වෙත පුද කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තයේ විභවතා, බාධක හා අනාගත අපේක්ෂාවන්

පලතුරු හා එළවළු සැකසුම් අංශය, ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර සැකසුම් ක්ෂේත්‍රයේ ඇති මූලික අංශයකි. වර්තමානය වනවිට, සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තය සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වෙමින් හා විවිධාංගීකරණය වෙමින් පවතින ක්ෂේත්‍රයක් බවට හඳුනා ගත හැකි ය. එබැවින්, එම කර්මාන්තයේ විභවතා, බාධක හා අනාගත අපේක්ෂාවන් පිළිබඳ ව මෙම ලිපියෙන් විග්‍රහ කෙරේ.

පලතුරු හා එළවළු සකස් කිරීම

යම් කිසි පලතුරක් හෝ එළවළුවක් එහි ආරම්භක නැවුම් අවස්ථාවට වඩා වෙනස් නව නිෂ්පාදනයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම එළවළු හා පලතුරු සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ දී සිදු වේ. මෙම නව නිෂ්පාදන සෘජු පාරිභෝජනය සඳහා හෝ වෙනත් නිෂ්පාදනයක් සැකසීම සඳහා භාවිතයට ගනු ලබන අතරමැදි නිෂ්පාදනයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකි ය. උදාහරණ ලෙස විජලනය කරන ලද අඹ, අපට කෙටි ආහාරයක් ලෙස සෘජුවම පාරිභෝජනය කළ හැකි අතර අඹ පල්පය වෙනත් නිෂ්පාදන වර්ග, එනම් අඹ පානයන්, ජෑම් හෝ ජෙලි සැකසීම සඳහා යොදා ගත හැකි ය.

පලතුරු හා එළවළු සකස් කිරීමේ කර්මාන්තයේ දී විවිධ තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතයට ගනු ලබයි. මෙම සෑම තාක්ෂණික සැකසුම් ක්‍රමයක් ම නිශ්චිත මූලධර්මයක් මත පදනම් ව ඇති බව දැකගත හැකි ය. තාක්ෂණික ක්‍රමවලට උදාහරණ ලෙස යුෂ නිස්සාරණය, ටින් කිරීම, කැන් කිරීම, ශීත කිරීම, විජලනය වැනි ක්‍රම දැක්විය හැකි වේ.

පලතුරු හා එළවළු සකස් කිරීමේ හි ඇති වැදගත්කම

විටමින්, බණිජ ලවණ සහ ආහාරමය තන්තුවලින් බහුල පලතුරු හා එළවළු මානව පෝෂණයේ හි ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. එහෙත් මෙම එළවළු හා පලතුරුවලින් බොහොමයක් දින කිහිපයක් හෝ පැය කිහිපයක් පමණක් කල් තබා ගත හැකි ඉක්මණින් නරක්වීමට හෝ දිරාපත් වීමට ලක්වන ද්‍රව්‍ය වේ. ඇතැම් එළවළු හා පලතුරු ප්‍රභේද වගා කරනු ලබන්නේ ද ලෝකයේ විශේෂිත ප්‍රදේශවල පමණයි. එලෙස ම, බොහොමයක් එළවළු හා පලතුරු අවුරුද්දේ කෙටි කාලයකට පමණක් සීමා වන බව දැකගත හැකි ය. ලෝකයේ එක් ප්‍රදේශයකට පමණක් සීමාවන එළවළු හා පලතුරු නැවුම් ව වෙනත් දුර බැහැර ප්‍රදේශවලට රැගෙන යාමේ දී හා අස්වනු අධික කාලවල දී පසු අස්වනු හානි සාමාන්‍යයෙන් දක්නට ලැබෙන සුලභ දසුනකි. අවාරයේ දී භාවිතයට

ගැනීමට මෙන් ම හා පසු අස්වනු හානි අවම කර ගැනීමේ අරමුණ ඇති ව ගත වර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ මිනිසා විසින් විවිධ ගබඩා කර තබා ගැනීමේ සහ කල් තබා ගැනීමේ ක්‍රමෝපායයන් උපයෝගී කර ගෙන තිබේ. අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ ද එළවළු හා පලතුරු කල්තබා ගැනීම සඳහා විවිධ ක්‍රම උපයෝගී කර ගෙන ඇති බවට සාක්ෂි පවතී. උදාහරණ ලෙස වැලි කොස් ඇට, අටු කොස්, අටු දෙල් සහ ලුණු දෙහි දැක්විය හැකි ය. පලතුරු හා එළවළු සකස්කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ඉතා ඉක්මණින් තරක්වන නැවුම් එළවළු හා පලතුරු ඒවායේ රසය, වර්ණය සහ පෝෂණ ගුණය ආරක්ෂා වන අයුරින් ඒවා කල්තබා ගැනීමේ කාලය දීර්ඝ කිරීමයි.

වර්තමානය වන විට ලොව පුරා සංවර්ධිත මෙන් ම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ජනතාව ඖෂධීය ගුණයෙන් යුතු සැකසූ එළවළු හා පලතුරු බහුල ව පාරිභෝජනය කිරීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තයේ හි වත්මන් තත්ත්වය

වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලංකාව තුළ සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තය වර්ධනය වෙමින් හා විවිධාංගීකරණය වෙමින් පවතින ක්ෂේත්‍රයක් බවට හඳුනා ගත හැකි ය.

හෙක්ටර් කොට්ඨාසයකට ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් මෑතක දී සිදු කළ පර්යේෂණ අධ්‍යයනයක කොළඹ, ගම්පහ හා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කවල සිදු කරන ලද වෙළෙඳපොළ සමීක්ෂණයේ දී දේශීය සුපිරි වෙළෙඳසැල් හා විශේෂිත වෙළෙඳසැල් තුළ සැකසූ එළවළු හා පලතුරු නිෂ්පාදන බොහොමයක් අලෙවියට සකස් කොට ඇති අයුරු දක්නට ලැබුණි. එම සැකසූ නිෂ්පාදන අතර දේශීය වෙළෙඳනාම 172 ක් හා විදේශීය වෙළෙඳනාම 110 ක් පමණ නිරීක්ෂණය විය.

මෙයට අමතර ව, දේශීය වෙළෙඳපොළ හා අපනයන වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කර ගනිමින් දේශීය ව්‍යවසායකයන් විසින් නිෂ්පාදනය කරන ලද විවිධ වර්ගයේ අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන ද දක්නට ලැබුණි. උදාහරණ ලෙස,

- කොස් යොදා සාදන ලද කොස් පිටි, කොස් ඇට පිටි, බයිට්ස්, නුඩ්ල්ස්, සිරියල්, බිස්කට්, කොස්පෝෂ හා වටලප්පන්
- දිවුල් වොකලට්, කරපිංචා වොකලට්
- චීන ගොරකා, ජේර, කෙසෙල්, ගස්ලබු, කාමරංකා, වරකා හා අනෝදා යොදා සකසන ලද ජෑම්
- නෙල්ලි, ලොව්, ජම්බු හා බ්ලිං යොදා සකසන ලද වට්නි
- මඤ්ඤාකා, දන්දිනල, කෙසෙල් හා වරකා යොදා සකසන ලද බිස්කට්
- මුරුංගා යොදා සකසන ලද තේ, ඉදි ආප්ප, නුඩ්ල්ස් හා පැස්ටා දැක්විය හැකි ය

ශ්‍රී ලංකාව නැවුම් එළවළු හා පලතුරු මෙන් ම වියළන ලද සහ සැකසූ එළවළු හා පලතුරු නිෂ්පාදන අපනයනයේ වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ සක්‍රීය ව නිරත ව සිටියි. අපනයන

සංවර්ධන මණ්ඩලයේ දත්ත වලට අනුව 2021 වර්ෂයේ දී, ශ්‍රී ලංකාව සැකසූ පලතුරු, එළවළු හා යුෂ අපනයනයෙන් ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 17.96 ක විදේශ විනිමයක් උපයා ගෙන තිබේ.

උසස් තත්ත්වයේ ටින් කළ පලතුරු යුෂ, විශේෂයෙන් ම අන්තාසි යුෂ, පෙනි කපන ලද අන්තාසි කැබලි, කුට්ටි සහ වීදුරු භාජනවල හෝ ටින්වල අසුරා ඇති මිශ්‍ර පලතුරු ශ්‍රී ලංකාවෙන් වැඩි ම ඉල්ලුමක් ඇති සැකසූ පලතුරු නිෂ්පාදන සඳහා උදාහරණ වේ.

අනෙකුත් සැපයුම්කරුවන් හා සැසඳීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ නිවර්තන පලතුරු අද්විතීය රසයෙන් යුක්ත බැවින් උදාහරණ ලෙස පැෂන් ෆාට්, අඹ, ගස්ලබු, අන්තාසි, අනෝදා, කොමඩු, ජේර සහ මිශ්‍ර පලතුරු යුෂ, විදේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ අලෙවියේ ඉහළ විභවතාවයක් පෙන්වුම් කරයි.

විජලිත පලතුරු හා එළවළු සඳහා මේ වන විට ලෝක වෙළෙඳපොළේ ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදිත විජලනය කරන ලද අන්තාසි, ගස්ලබු හා අඹ වැනි නිෂ්පාදන ප්‍රධාන වශයෙන් ම අපනයනය කරනු ලබන්නේ එංගලන්තය, ඇමරිකාව, ඕස්ට්‍රේලියාව, ස්පාඤ්ඤය හා මාලදිවයින වැනි රටවලට ය.

ලුණු (බ්‍රයින්) ද්‍රාවණයේ හෝ විනාකිරි දමා සකස් කළ ගර්කින් සඳහා ලෝක ආහාර වෙළෙඳපොළේ ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී. එම නිෂ්පාදන සඳහා ප්‍රධාන අපනයන වෙළෙඳපොළ වන්නේ ජපානයයි. ඊට අමතර ව ඕස්ට්‍රේලියාව, නෙදර්ලන්තය හා තායිලන්තය වැනි රටවලට මෙම නිෂ්පාදන ශ්‍රී ලංකාවෙන් අපනයනය කරනු ලැබේ. මෙයට අමතර ව, ශ්‍රී ලංකාවේ තක්කාලි ජේස්ට් හා තක්කාලි පියුරි වැනි නිෂ්පාදන සඳහා ද ලෝක ආහාර නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේ ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතින බව වාර්තා වේ.

තව ද යුරෝපය, මැද පෙරදිග, ඕස්ට්‍රේලියාව, නවසීලන්තය වැනි රටවලට අධි ශීත කළ එළවළු නිෂ්පාදන වන බණ්ඩක්කා, මුරුංගා, මඤ්ඤොක්කා හා පොළොස් අපනයනය කරනු ලැබේ.

වර්තමානය වන විට, කොස් ආශ්‍රිත විවිධ නිෂ්පාදන වන විජලිත කොස්, කොස් පිටි හා කොස් ඇට පිටි වැනි දෑ ශ්‍රී ලංකාවෙන් අපනයනය කිරීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබේ.

දේශීය සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තයේ ගැටලු

මෙම ක්ෂේත්‍රයේ නිරත සුළු, මධ්‍ය හා මහා පරිමාණ කර්මාන්තකරුවන්ට මුහුණපෑමට සිදුවන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ ගැටලු, නීති හා රෙගුලාසි සම්බන්ධ ගැටලු, මූල්‍යමය ගැටලු, දේශීය හා විදේශීය වෙළෙඳපොළ ආශ්‍රිත ගැටලු හා මානව සම්පත් කළමනාකරණය සම්බන්ධ ගැටලු ලෙස විවිධාකාර වේ.

ප්‍රමිතියෙන් යුක්ත අමුද්‍රව්‍ය අඛණ්ඩ ව ලබා ගැනීමට නො හැකිවීම, අමු ද්‍රව්‍ය මිල නිරන්තරයෙන් උච්ඡාවචනය වීම, ප්‍රමාණවත් තරම් යටිතල පහසුකම් නොමැති වීම, නවීන යන්ත්‍රෝපකරණ සඳහා ඉහළ පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වීම, විදුලිය වැනි ශක්ති ප්‍රභව සඳහා අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවීම, රසායනාගාර පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම හා නියැදි පරීක්ෂාවන් හා තත්ත්ව සහතික ලබා ගැනීම සඳහා ඉහළ පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවීම, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන ගැටලු සඳහා උදාහරණ වේ.

එමෙන් ම, දැනට වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින සැකසූ එළවළු හා පලතුරු නිෂ්පාදන පිළිබඳ ව පාරිභෝගිකයින්ගේ දැනුවත්භාවය අවම මට්ටමක පැවතීම ද ගැටලුවකි.

ගැනුම්කරුවන් හා උචිත වෙළෙඳපොළ සොයා ගැනීම ඇතැම් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් මුහුණ දෙන තවත් ප්‍රධාන ගැටලුවකි.

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ මේ වන විට ඉතා ඉහළ තරඟකාරීත්වයක් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රධාන වශයෙන් ම ඉන්දියාව, චීනයට නාමය හා තායිලන්තය වැනි ආසියාතික රටවල් සමඟ තරඟ කිරීමට සිදු වේ. එම රටවල නිෂ්පාදන වියදම හා ශ්‍රම වියදම ශ්‍රී ලංකාවට සාපේක්ෂ ව අවම මට්ටමක පැවතීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවට රටක් වශයෙන් සැකසූ පලතුරු හා එළවළු අපනයනයේ දී අභියෝග වලට මුහුණ දීමට සිදු වේ.

මෙයට අමතර ව, අපනයනයේ දී මුහුණපෑමට සිදුවන ගැටලු ලෙස අයහපත් විදේශ විනිමය අනුපාත, වෙළෙඳ බාධක, තීරු බදු ගාස්තු, දැඩි නීති හා රෙගුලාසි දැක්විය හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තයේ ප්‍රගමනයට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

ගොවීන් හා සැකසුම්කරුවන් අතර සමීප සම්බන්ධතාවයක් ඇති කිරීම මගින් ගොවීන්ට නිශ්චිත වෙළෙඳපොළක් හා සාධාරණ මිලක් ලබා ගැනීමට හැකි වන අතර සැකසුම්කරුවන්ට තම අමුද්‍රව්‍ය අඛණ්ඩ ව ලබා ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ. මේ සඳහා නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන වන පාර්ශ්වකරුවන් පිළිබඳ දත්ත කළමනාකරණ පද්ධතියක් පැවතීම ඉතා වැදගත් වේ.

ලෝකයේ ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇති ශ්‍රී ලංකාවට සුදුසු පලතුරු හා එළවළු ප්‍රභේද හිතකර දේශගුණික හා පාංශු තත්ත්වයන් ඇති ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන වාණිජ මට්ටමින් වගා කිරීමට ගොවීන් හා කෘෂි නිෂ්පාදන සමාගම් දිරිමත් කළ යුතු ය. එවැනි ප්‍රදේශවල අස්වැන්න අපතේ යාම වැළැක්වීමට ශීතාගාර හෝ වෙනත් පහසුකම් සැපයීම සිදුකළ යුතු ය. ආදර්ශන ලෙස එවැනි ප්‍රදේශ වල සැකසුම් මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීම වඩාත් ප්‍රයෝගික වනු ඇත.

දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ මෙම නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් හා පාරිභෝගිකයින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සිදු කිරීම ඉතා වැදගත් ය.

පාරිභෝගිකයාට ගුණාත්මකභාවයෙන් ඉහළ කල්තබා ගැනීමේ ද්‍රව්‍ය, කෘත්‍රීම වර්ණක හා රසකාරක අඩංගු නොවන ස්වභාවික අමුද්‍රව්‍යවලින් සකස්කළ නිෂ්පාදන දැරිය හැකි මිලකට අලෙවි කිරීම සඳහා විශේෂිත වෙළෙඳපොළවල් පැවතීම උචිත ය.

එළවළු හා පලතුරු සකස් කිරීමේ කර්මාන්තයට යොමු වීමට කැමති පුද්ගලයෙකු නිවැරදි අමුද්‍රව්‍ය තෝරා ගැනීමේ සිට නිශ්චිත වෙළෙඳපොළ හඳුනාගැනීම දක්වා නිවැරදි ව යොමු කිරීම සඳහා සැකසුම් ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ ආයතන සියල්ල එක්ව විධිමත් යාන්ත්‍රණයක් ගොඩ නැඟීමත් ඉතා වැදගත් වේ.

සැකසූ පලතුරු හා එළවළු කර්මාන්තයේ දී ප්‍රමිතිය ඉතා වැදගත් සාධකයකි. මෙම නිෂ්පාදන ප්‍රමිතිගත කිරීම සඳහා නිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. ප්‍රමිති සහතික පිළිබඳ දැනුම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා පුහුණු හා ව්‍යාප්ති වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම වැදගත් ය.

තව ද අපනයන විභවතාවයක් සහිත ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී එලදායී අපනයන ප්‍රවර්ධන උපාය මාර්ග අනුගමනය කිරීම කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකාව වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ.

වර්තමානය වන විට ලෝකයේ හා ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිභෝගිකයින්ගේ රුචිකත්වය හා කාර්ය බහුල දිවි පෙවෙතත් සමඟ පහසුවෙන් සාදා ගතහැකි පෝෂණීය හා ඖෂධීය වටිනාකමින් යුත් නිෂ්පාදන කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු වී තිබේ. එබැවින්, මෙවන් වටපිටාවක ශ්‍රී ලංකාවේ සැකසූ එළවළු හා පලතුරු කර්මාන්තයේ ප්‍රගමනය සඳහා ඉහත සඳහන් කළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම කාලීන වශයෙන් ඉතා වැදගත් ය.

**අනුපා දිසානායක
පර්යේෂණ නිලධාරිනී**

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

එළවළු අපතේ යාම වළක්වා ගනිමු

ගොවීන් විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන එළවළු දුර බැහැර ප්‍රදේශවල සිටින පාරිභෝගිකයන් අතට පත්වන විට ඒවායේ තත්ත්වය හා ගුණාත්මකභාවය දුර්වලවීම ශ්‍රී ලංකාවේ බහුල වශයෙන් සිදුවන කාරණයකි. වාර්ෂිකව නිපදවන එළවළුවලින් 20%-30% දක්වා ප්‍රමාණයක් අපතේ යන බව වාර්තා වේ.

මෙසේ අස්වනු නෙලූ අවස්ථාවේ සිට පාරිභෝගිකයා අතට පත්වන තුරු සිදුවන හානි සියල්ල පසු අස්වනු හානි ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. පසු අස්වනු හානිය නිසා සිදුවන ගුණාත්මකභාවයේ අඩුවීම නිසා ගොවියා හට ඉතා අඩු මුදලට තම නිෂ්පාදිතයන් අලෙවි කිරීමට සිදුවන අතර පාරිභෝගිකයා හට විශාල මිලක් ගෙවා අවශ්‍ය එළවළු මිල දී ගැනීමට සිදු වේ. ඇතැම් විට මිල දී ගනු ලබන එළවළුවලින් නිසි ප්‍රයෝජනයක් ලබා ගැනීමට ද නොහැකි වේ.

විශාල වශයෙන් සිදුවන පසු අස්වනු හානියට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවන සාධක කිහිපයකි. ජලය පිටවීම නිසා බර අඩුවීම, මේරීම, තැලීම හා සිරිම සිදුවීම, කුණුවීම යනාදිය මේ අතුරින් ප්‍රධාන තැනක් ගනී. කෙසේ වෙතත්, මෙසේ පසු අස්වනු හානිය නිසා අපතේ යන ප්‍රමාණය කෙරෙහි පෙර අස්වනු සාධක ද බොහෝවිට බලපෑමක් ඇති කරයි. පෙර අස්වනු සාධක ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ අස්වනු නෙළීමට පෙර ක්ෂේත්‍රයේ දී පැවති තත්ත්වයන් ය. අක්‍රමවත් පොහොර භාවිතය, අවම ජල සම්පාදනය, අධික ආර්ද්‍රතාවය සහ වෙනත් අයහපත් වගා පාලන ක්‍රම අස්වැන්නේ හි තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑම් ඇති කරයි. පෙර අස්වනු සාධක මනා ලෙස පාලනය කර, උසස් පසු අස්වනු තාක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීමෙන් අපතේ යන එළවළු ප්‍රමාණය බොහෝ දුරට අඩුකර ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

අස්වනු නෙළිය යුතු අවස්ථා

තක්කාලි අස්වනු නෙළීමට වඩාත් සුදුසු අවස්ථාව වන්නේ ගෙඩියේ හි රතු පැහැය අවම වශයෙන් 50%ක් වත් දක්නට ලැබෙන විට ය. අස්වනු නෙළීමේ දී නටුව ගෙඩියට සවි වී තිබෙන පරිදි නෙළීම කළ යුතු ය. නටුව වෙන් වූවහොත් ඇතිවන තුවාලය නිසා එම ස්ථානයෙන් කුණුවීමට ඉඩ තිබේ. නටුව සමඟ නෙලූ තක්කාලි නොගැඹුරු ලී පෙට්ටි හෝ ප්ලාස්ටික් කුඩාවල ඇසිරීම කළ යුතු

ය. නෙළා ගැනීමෙන් පසුව හැකි තාක් දුරට පරිහරණය කරන වාර ගණන අඩු කිරීමෙන් තක්කාලිවල පසු අස්වනු හානිය අඩු කර ගත හැකි ය.

මෑ, බෝංචි වැනි එළවළු බොහෝ විට නාස්ති වන්නේ මේරීම සිදුවන නිසා ය. ළපටි අවස්ථාවේ දී නෙළීමෙන් මේරීම සිදුවන වේගය අඩුකර ගත හැකි ය. එබැවින්, මෙම එළවළු වර්ග දෙක කරලේ දිග උපරිම මට්ටමට පත් වූ වහාම අස්වනු නෙළීම සුදුසු ය. කරල පිරෙනතුරු සිටිය හොත් ඉක්මණින් මේරීම සිදුවන බැවින් අපතේ යන ප්‍රමාණය වැඩි වේ. ළපටි ව නෙළා ගත් විට වැඩි කරල් ගණනක් සෑදෙන බැවින් ගොවියාට තම වගාවෙන් ලැබෙන මුළු අස්වනු ප්‍රමාණය වැඩිකර ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

බණ්ඩක්කා කරල් උපරිම දිගට පැමිණීමට දින දෙකකට පමණ පෙර නෙළා ගැනීමෙන් මේරීම නිසා අපතේ යන ප්‍රමාණය අඩුකර ගත හැකි ය. ළපටි ව අස්වනු නෙළූ විට දින දෙකකට වරක් බැගින් අස්වනු නෙළිය හැකි අතර එවිට ඒකක බිම් ප්‍රමාණයකින් ලැබෙන මුළු අස්වනු ප්‍රමාණය වැඩි වේ.

වැටකොළ, පතෝල සහ කරවිල යන එළවළු අස්වනු නෙළීමට වඩා සුදුසු වන්නේ එම එල (කරල්) උපරිම දිගට පත්වන අවස්ථාවේදී ය. එල පිරීමේ අවස්ථාව දක්වා නෙළීම පවා කළ හොත් වැටකොළවල මේරීම ද පතෝල, කරවිල වල ඉදිම ද ඉක්මන්වීම නිසා වෙළෙඳ අගය අඩුවීම සහ ආහාරයට නුසුදුසු තත්ත්වයට පත්වීම සිදු වේ. වැටකොළ සහ කරවිල ප්ලාස්ටික් බඳුන්වල ඇසිරිය හැකි අතර පතෝලවල මැද කුහරයක් ඇති බැවින් තැලීම සිදු වුවහොත් පහසුවෙන් පිපිරීමට ඉඩ තිබේ. එබැවින්, කුඩා ප්‍රමාණයේ මිටි වගයෙන් ඇසිරීම කළ හැකි ය.

වම්බු එලයෙහි උපරිම දිගට පත් වූ විට එය ගැනීමට වඩාත් සුදුසු අවස්ථාවේ එල පිරීම දක්වා සිටිය හොත් මේරීම සිදුවන නිසා තත්ත්වය පහළ යයි. ළපටි අවස්ථාවේ අස්වනු නෙළූ විට දිගුකාලීන ව ලැබෙන සමස්ත අස්වැන්න වැඩිවීම ගොවියාට වඩා වාසිදායක වේ. මෙසේ නෙළන ලද එල ප්ලාස්ටික් අසුරනවල අසුරා ප්‍රවාහනය කළ හැකි ය.

සලාද සඳහා පිපිඤ්ඤා යොදා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ නම්, ඉතා ළපටි අවස්ථාවේ දී අස්වැන්න නෙළා ගත යුතු ය. පිසීම සඳහා භාවිතා කරන්නේ නම් තරමක් මේරූ අවස්ථාව වඩා සුදුසු ය. කෙසේ වුව ද, පිට පොත්ත දුඹුරු පැහැ ගැන්වීමට ප්‍රථම අස්වනු නෙළීම වැදගත් ය.

බීට්, තෝකෝල්, රාබු වැනි එළවළු නියමිත දින ගණනට පසු එනම්, නිසි පරිදි මෝරා ඇති විට අස්වනු නෙළීමෙන් ගුණාත්මක තත්ත්වයෙන් අස්වැන්නක් ලබාගත හැකි ය. මෙම එළවළු වර්ගයන් හි අස්වනු නෙළූ විට ශාක වල පත්‍ර නොකැඩෙන පරිදි ගලවා ගත යුතු ය. මඩ ඉවත් කිරීම සඳහා අල පමණක් ජලයෙන් සේදීම වඩාත් සුදුසු වේ. පත්‍ර නො තැලෙන පරිදි ඇසිරීම මගින් මෙම එළවළුවල උසස් තත්ත්වය දින කිහිපයක් ආරක්ෂා කර තබා ගත හැකි ය.

ගෝවාල ගෙඩිය හොඳින් වැඩි ඇති විට අස්වැන්න නෙළීම කළ යුතු ය. වට්ට පිහිටි පත්‍ර කිහිපයක් සමඟ ප්‍රවාහනය කිරීමෙන් ගෙඩියට සිදුවන යාන්ත්‍රික හානි බොහෝ දුරට අඩුකර ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

ලික්ස් ශාකය හොඳින් වර්ධනය වූ පත්‍ර නො කැඩෙන පරිදි ගලවා මුල් කොටස පමණක් ජලයෙන් සෝදා මඩ ඉවත් කළ හැකිය. තදකර මිටි බැඳීම සිදු නො කළ යුතු ය.

මාළුමිස් කරල් වර්ධනය වූ විට අස්වැන්න නෙළිය යුතු ය. මේරීම වැඩි වූ විට ඉක්මණින් ඉදෙන බැවින් නියමිත අවස්ථාවේ දී අස්වැන්න නෙළීම වැදගත් ය.

මුකුණුවැන්න, කංකුන්, ගොටුකොළ වැනි කොළ එළවළු මේරීමට ප්‍රථම අස්වැන්න නෙළිය යුතු ය. නෙලූ කොළ ක්ෂේත්‍රයේ ම මිටි බැඳ තෙතමනය ඉවත් නොවන සේ තැබිය යුතු ය.

නෙළන අවස්ථාවේ දී සැලකිලිමත් වීම

සෑම එළවළුකු ම උදයේ පිණි හිඳුණු පසු අස්වනු නෙළීම වඩාත් උචිත ය. කොළ එළවළු ක්ෂේත්‍රයේ තරමක් පිනි සිඳෙන තෙක් සිට නෙලුවහොත් ඇසිරීමේ දී සහ ප්‍රවාහනයේ දී ඇතිවන හානිය අඩුකර ගත හැකි වේ. කිසිම අවස්ථාවක දී නෙළන ලද එළවළු ක්ෂේත්‍රයේ පස් සමඟ ගැටීමට සැලැස් වීම සුදුසු නැත. පස් තැවරුණු විට ඒ සමඟ නොයෙකුත් දිලීර හා බැක්ටීරියා රෝගකාරක ජීවීන් ඇතුළත් වීමට පුළුවන.

අස්වනු නෙළීමේ දී රළු ලෙස එළවළු පරිහරණය නො කළ යුතු ය. හැකි ඉක්මණින් නෙළන ලද එළවළු සෙවණ සහිත ස්ථානයකට රැගෙන යාම වැදගත් වේ.

ශ්‍රේණි කිරීම, තේරීම හා වර්ග කිරීම ක්ෂේත්‍රයේ දී අනිවාර්යයෙන් ම කළ යුතු ය. පළමු වැනි සහ දෙවැනි පන්තිය වශයෙන් මතුපිට පෙනුම අනුව වර්ග කිරීමට ද වර්ගකර විකිණීමෙන් වැඩිපුර ආදායමක් ලබා ගත හැකිවනවා මෙන් ම ප්‍රවාහන හානි සහ ලෙඩ රෝග නිසා සිදුවන හානි ද අවම කර ගත හැකි වේ.

ඇසිරීම

සෑම එළවළුකුකු ම සිදුරු සහිත ප්ලාස්ටික් කුඩවල හෝ ලෑලිවලින් තනන ලද පෙට්ටිවල හෝ ඇසිරීම කළ යුතු ය. එමඟින් තත්ත්වය ආරක්ෂා කර ගත හැකි ය. ඇසිරීමේ දී රළු ලෙස එළවළු පරිහරණය නො කළ යුතු අතර අනවශ්‍ය ලෙස තදකර ඇසිරීම නොකළ යුතු වේ. ප්ලාස්ටික් බඳුන් නිතර පිරිසිදු කළ යුතු අතර ඇසුරුම් කිසිවිටකත් අවිච්චි හෝ වැස්සට නිරාවරණය නොකළ යුතු ය.

ඉදෙන පලතුරු සමඟ තැබීම

එළවළුවලට එතලින් වායුවේ බලපෑම ඉතාමත් ම අහිතකර වේ. ඉදෙන තක්කාලි කෙසෙල්, අඹ, අලිපේරවලින් මෙම වායුව පිට වේ. තාවකාලික ගබඩා ස්ථානයක හෝ මෙම පලතුරු එළවළු සමඟ තැබීමෙන් පලතුරුවලින් පිටවන එතලින් වායුවට එළවළු

නිවාරණය වේ. එසේ වුවහොත් මේරීම ඉක්මන් වීම කහ පැහැ වීම, ඉදිම සහ එළවළු විනාශ වී යෑමට ද ඉහළ ප්‍රවාහනවයක් පවතී. එබැවින්, ප්‍රවාහනයේ දී පවා එළවළු පලතුරු සමඟ මිශ්‍ර කොට ප්‍රවාහනය කිරීමෙන් වැළකීම වඩාත් උචිත ය.

යාන්ත්‍රික හානි

නිවැරදි මේරීමේ අවස්ථාවේ දී ප්‍රවේශයෙන් යුතුව නිසි ලෙස තත්ත්වය පාලනයක් යටතේ නෙළන ලද එළවළු වර්ග සඳහා ලෙඩ රෝග වැළඳීමේ හැකියාව ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. කෙසේ වෙතත්, අස්වනු නෙළීමේ දී ඇසිරීමේ දී සහ ප්‍රවාහනයේ දී සිදුවන තැලීම්, සිරිම් වැනි යාන්ත්‍රික හානි සිදුවීම වැළැක්විය යුතු ය.

එළවළු ප්‍රවාහනය කිරීමේ දී ප්‍රවේශයෙන් ඇසිරීම කළ යුතු ය. රාත්‍රී කාලයේ දී හෝ උදය කාලයේ දී ප්‍රවාහනය කිරීමෙන් අධික ලෙස උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම වළක්වා ගත හැකි ය. තව ද, ප්‍රවාහනයේ දී අවටෙන් වැස්සෙන් ආරක්ෂා කර ගත යුතු ය. වාහනය සුමට ලෙස පැදවීමෙන් ප්‍රවාහනයේ දී ඇතිවන හානි අඩුකර ගත හැකි ය. එසේම බැම ද ප්‍රවේශයෙන් කළ යුතු ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ හි එළවළු නිෂ්පාදනය අවුරුද්ද මුළුල්ලේම සිදුවන බැවින් ශීත කාමරවල දිගු කලක් ගබඩාකර තබා ගැනීම අනවශ්‍යය. බොහෝමයක් එළවළු සති දෙකක් හෝ තුනකට වැඩි කාලයක් ගබඩා කර තබාගත නො හැකි ය. එසේ ගබඩා කළ ද දැරීමට සිදුවන අමතර වියදම නිසා ආර්ථික වාසිදායක තත්ත්වයක් ගෙන දෙන්නේ නැත. වඩාත් ම සුදුසු විකල්පය වන්නේ අවාරයේ නිෂ්පාදනය කිරීමට සැලසුම් කිරීමයි.

සාමාන්‍යයෙන් පලතුරු සහ එළවළු වල පසු අස්වනු හානිය 30 -45% දක්වා තිබේ. එය වර්තමානයේ පලතුරු 15% දක්වා ද එළවළු 25% දක්වා ද පහත හෙළා ගැනීමට නව නිර්දේශ සහ තාක්ෂණික ක්‍රම මගින් හැකියාව ලැබේ. (පසු අස්වනු තාක්ෂණික ආයතනයේ දත්ත ඇසුරින්)

පසු අස්වනු තාක්ෂණික ආයතනය පසු අස්වනු හානිය අවමකර ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාවලියන් නිර්දේශ කෙරේ.

- නියමිත ආකාරයෙන් පැසුණු අවස්ථාවේ අස්වැන්න නෙළීම
- අස්වැන්න නෙළීමට සුදුසු උපකරණ භාවිතා කිරීම
- අස්වැන්න උදේ හෝ භවස හිරු එළිය අඩු අවස්ථාවල නෙළා ගැනීම
- නෙළාගත් අස්වැන්න සෙවණ ඇති තැනක තැබීම
- නරක් වූ, පලදු වූ, තෙතමනය ඇති සහ හානි වූ කොටස් ඉවත් කිරීම
- සුදුසු භාජන වල ඇසිරීම
- ඉක්මණින් ප්‍රවාහනය කිරීම
- අලවර්ග, කැරට් වැනි වර්ග පස් ඉවත් කොට සෝදා වියළා වෙළෙඳපොළට යැවිය යුතු ය.
- වෙළෙඳපොළේ දී හොඳින් අසුරා තබා අලෙවි කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනතාව අතර පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම පිළිබඳ ක්‍රමවත්භාවය අඩුය. ඒ නිසා පසු අස්වනු තාක්ෂණික ආයතනය මගින් පුහුණු කිරීම සහ දැනුවත් කිරීම් සිදු කෙරේ. ඔවුන් නිර්දේශ කර ඇති ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරමින් පසු අස්වනු හානිය අවම කරගෙන ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු එළවළු පලතුරු වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ගොවියාට වැඩි ලාභයක් අත්පත් කර ගත හැකි ය.

කේ.බී. ගුණරත්න
හිටපු නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (පුහුණු)
 ව්‍යාප්ති හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
 කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
 ජේරාදෙණිය.

ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවීම සහ ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා කාන්තාව සතු කාර්යභාරය

ගෘහස්ථ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පවත්වා ගැනීම සහ ඉහළ නැංවීමේ කාර්යයේ දී අප විසින් සපයාගනු ලබන ආහාර නාස්තිය වැළැක්වීමට හෝ එම නාස්තිය අවම කිරීමට හෝ කළ හැකි දේ කවරේ ද යන්න වර්තමානයේ වැඩි අවධානයට ලක් ව ඇති මාතෘකාවකි. එය ප්‍රායෝගික ව පවත්වා ගැනීමේ දී ගෘහ ඒකකය තුළ කාන්තාවට ප්‍රබල භූමිකාවක් ඉටු කළ හැකි ය. ආහාර, පෝෂණය හා සෞඛ්‍යය මුළුතැන්ගෙය කළමනාකරණය (මූල්‍ය හා ද්‍රව්‍ය) තහවුරු කර ගැනීමට ඇයට කළ හැකි දේ බොහෝ ය. මෙම ලිපිය මගින් සාකච්ඡා කෙරෙන්නේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පවත්වා ගැනීම හා ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම සම්බන්ධයෙන් පවුල තුළ කාන්තාවට කළ හැකි කාර්යභාරය හා ගොවිකටයුතු අංශයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයක් ලෙසින් හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය ඊට සම්බන්ධ වී ඇති ආකාරය පිළිබඳවයි.

ආහාර නාස්තිය සහ ආහාර නාස්තිය සිදුවන ආකාරය

පරිභෝජනයට ගත හැකි මට්ටමේ පවතින ආහාර පරිභෝජනය නො කර අපතේ දැමීම ආහාර නාස්තිය යනුවෙන් ඉතා සරලව හැඳින්විය හැකි ය. එසේ වුව ද, එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO) විසින් එය අර්ථ දැක්වෙන්නේ, ආහාර සැපයුම්දාමයට අයත් පාර්ශ්වකරුවන් එනම්, සිල්ලර හා තොග වෙළෙඳුන්, ආහාර සපයන්නන්, ආහාර පරිභෝජනය කරන්නන් විසින් ගනු ලබන යම් යම් තීන්දු තීරණ නිසා සිදුවන ආහාර ද්‍රව්‍යවල ප්‍රමාණය, ගුණාත්මය අඩු වීම යනුවෙනි. ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් ආහාර නාස්තිය සිදුවන ආකාර 3 ක් විස්තර කර ඇත. ඒවා නම්,

1. ආහාර සැපයුම්දාමය තුළ සිදු කෙරෙන වර්ග කිරීම (රසය, ප්‍රමාණය, වර්ණය අනුව) තුළ දී සිදුවන ඉවත් කිරීම්
2. හැඳුම් නොවන ආහාර ලෙස කෙරෙන ඉවත් කිරීම (සුපිරි වෙළෙඳසැල් වෙළෙඳුන්, පාරිභෝගිකයින්)
3. සෞඛ්‍ය සම්පන්න වූත්, ආහාරයට ගත හැකි වූත් ආහාර ගෘහස්ථ මට්ටමේ මුළුතැන්ගෙයින් සහ හෝටල් , ආපනශාලා තුළින් ඉවතට විසි කිරීම.

ආහාර නාස්තිය සම්බන්ධ ශෝලීය තත්ත්වය සහ ශෝලීය මට්ටමින් මෙම ගැටලුව දකින ආකාරය

ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය, ලෝක ආහාර වැඩසටහන(WFP), ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ කමිටුව වැනි සංවිධාන ලෝක මට්ටමේ දී ආහාර නාස්තිය සම්බන්ධයෙන් දැඩි අවධානයක් යොමු කොට තිබේ. ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය මෙන්ම ලෝක ආහාර වැඩසටහන වැනි සංවිධාන විසින් 90 දශකයේ දී ඇස්තමේන්තු කොට ඇති ආකාරයට, ලෝකයේ මිනිසුන් මිලියන 840ක් පමණ නිදන්ගත කුසගින්නෙන් පෙළෙනු ඇත. ඒ මීට වසර 25ට පමණ පෙර තත්ත්වය යි. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය සඳහන් කරන ආකාරයට, වසරකට අවම වශයෙන් කුසගින්නෙන් පෙළෙන මිනිසුන් සංඛ්‍යාව මිලියන 20 කින්වත් අඩු කිරීමට උත්සහ නො කළහොත් වසර 2030 වන විට මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන මිනිසුන් සංඛ්‍යාව අඩු කිරීමට නො හැකි බවට අනතුරු අඟවයි. එමෙන් ම, මෙම ලෝක මට්ටමේ සංවිධාන ගණන් බලා ඇති පරිදි, සෑම පුද්ගලයින් 8දෙනෙකුගෙන් එක් අයෙක් ප්‍රමාණවත් ආහාර නොමැති ව කුසගින්නෙන් පෙළෙන බව සඳහන් වේ. ලෝක ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ කමිටුව සඳහන් කරන්නේ ආහාර නාස්තිය පිටු දැකීම වර්තමානයට ඉතා වැදගත් වන බවයි. ඊට හේතුවන්නේ ඔවුන් සඳහන් කරන ආකාරයට වසර 2050 වන විට, දැනට පවතින ප්‍රමාණයට වඩා ලෝකයේ තවත් කටවල් බිලියන 2 ට ආහාර සැපයීම අවශ්‍ය වීමයි. එනම්, බිලියන 9 ට ආසන්න ප්‍රමාණයකට ආහාර අවශ්‍ය වීමයි. මෙම දත්ත හා තොරතුරු අනුව පැහැදිලි වන්නේ ආහාර නාස්තිය ලෝක මට්ටමේ ගැටලුවක් වී ඇති බවයි. එබැවින්, ලෝකයේ විවිධ රටවල විවිධ මට්ටමෙන් සිදුවන ආහාර නාස්තිය සහ ආහාර අපතේ යාම වැළැක්වීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතු බව ඉතා පැහැදිලි ය.

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්වල මෙම ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් ඇති තත්ත්වය

ලොව පුරා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල (ශ්‍රී ලංකාව ද ඇතුළත් ව) පරිභෝජනයට ගත හැකි මට්ටමේ ආහාර වලින් 40% ක් පමණ දෛනික ව නාස්ති වන බවත්, එමෙන් ම, ආහාර ටොන් බිලියන ගණනක් පමණ අපතේ යන බවත් පෙන්වා දී තිබේ.

එසේ ම, ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර නාස්තිය සම්බන්ධව ද, මෑත කාලීන ව විශාල අවධානයක් යොමු වෙමින් පවතී. එයට ජාත්‍යන්තර ජල කළමනාකරණ ආයතනය සහ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය එක් ව 2021 වර්ෂයේ දී කොළඹ නගර සභාව පාදක කරගෙන සිදු කර ඇති අධ්‍යයනයක් මගින් පෙන්වා දී ඇති ආකාරයට, කොළඹ නගර සීමාවට අයත් සිල්ලර හා තොග අලෙවිසැල්, හෝටල්, ආපනශාලා හා ගෘහස්ථ මට්ටමේ දී දිනකට ආහාර ටොන් 353 ක් පමණ ආහාර අපද්‍රව්‍ය ලෙස ඉවත දමනු ලබයි. එමගින් පැහැදිලි වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ කොපමණ ආහාර නාස්තියක් සිදුවනවා ද යන්න පිළිබඳ කාරණයයි.

බොහෝ විට, කෘෂිකර්මාන්තය තුළ “පසු අස්වනු හානිය” පිළිබඳව දැඩි අවධානයක් යොමු කළ ද, ආහාර නාස්තිය, ආහාර අපතේ යාම ගැන සිදු කළ යුතු අවධානය තවදුරටත් ඉහළ දැමිය යුතු මට්ටමේ පවතින බව පෙනී යයි. එමෙන් ම, පර්යේෂණ ආයතන මඟින් නිර්දේශ කරනු ලබන යෝජනා සම්බන්ධයෙන් ද රජයේ අවධානය නිසි පරිදි යොමු විය යුතු ය. මෙයට වසර කිහිපයකට පෙර ප්‍රවාහනයේ දී ආහාර ද්‍රව්‍ය නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා ගොවීන්ට හඳුන්වා දුන් ජලාස්ටික් කුඩා භාවිතා කිරීමේ ක්‍රමය පිළිබඳව හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් අධ්‍යයනයක් සිදු කර එහි සාධනීය තත්ත්වය හඳුනාගත් අතර එම ක්‍රමය එතරම් ප්‍රචලිත නොවී ය. ජලාස්ටික් කුඩාවල මිල ඇතුළු වෙනත් ගැටලු නිසා එය සාර්ථකත්වයට පත් නොවුණි. එබැවින්, ඒ සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් අධ්‍යයනය කිරීමට, ආහාර නාස්තිය අවම කිරීමේ ක්‍රම හඳුනා ගැනීමට, ඒ පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමට වැඩි අවධානයක් වර්තමානයේ යොමු කළ යුතු ව තිබේ.

විනය, ජපානය වැනි ජනගහන වර්ධනය ඉහළ යන රටවල් ආහාර අලෙවිසැල්වල පුද්ගලයින්ට අවශ්‍ය ආහාර ප්‍රමාණ ග්‍රෑම් ප්‍රමාණයකින් කිරා ලබා දෙන ක්‍රම අනුගමනය කරනු ලබයි. එමඟින් අනවශ්‍ය ආහාර ගිලදැමීමේ සම්ප්‍රදායත්, පමණ ට වඩා ලබා ගෙන ඉවත දැමීමේ පුරුද්දත් අවම කිරීම අරමුණු කෙරේ.

ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම සම්බන්ධයෙන් පවුල තුළ කාර්ය භාරය කුමක් ද? ශාඛස්ථ ආහාර නාස්තිය අවම කරන්නට කාන්තාව ඇතුළු පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ දායකත්වය

සිසුයෙන් ඉහළ යන ජනගහනයට අවශ්‍ය ආහාර නිෂ්පාදනය කිරීමේ අර්බුදයකට ලෝකයේ බොහෝ රටවල් මුහුණ දී ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාව ද මේ අතරින් ඉදිරියෙන් සිටී. මෙහි දී, ආහාර නිෂ්පාදනය කළ හැක්කේ පවත්නා භූමි ප්‍රමාණය තුළ වන අතර භූමිය අලුතින් වැඩි කිරීම සිදු කළ නො හැකි ය. මේ නිසා, ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම වැනි ක්‍රමෝපායයන් වෙත ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු බොහෝ රටවල අවධානය යොමු වී තිබේ. මෙයට පෙර සඳහන් කළ ආහාර නාස්තිය සිදුවන ප්‍රධාන ක්‍රම 3න් තුන්වන ක්‍රමය වූ ශාඛස්ථ මට්ටමේ සිදුවන ආහාර නාස්තිය අවම කරන්නේ කෙසේ ද යන කාරණය ප්‍රමුඛ කොටගනිමින් සමාජයේ කුඩා ම ඒකකය වන පවුල තුළ කාන්තාව ආහාර නාස්තිය පිටු දැකීමට දායකවන්නේ ද යන්න පිළිබඳව සොයා බැලිය යුතු ය. ඊට හේතුව සමස්තයක් ලෙස බොහෝ විට පවුලක “කළමනාකරු” වන්නේ එම පවුලේ කාන්තාව, එනම්, “අම්මා” නම් භූමිකාවයි. පවුල තුළ මවට තිබෙන එම කළමනාකරණ හැකියාව, භාවිතා කරමින් ආහාර නාස්තිය අවම කිරීමේ කාර්යය පවුල තුළින් ම ආරම්භ කළ හැකි වේ.

කාන්තාවකට එම කාර්යය කළ හැකි ප්‍රධාන ආකාර කිහිපයක් පවතී. ඒවා නම්,

- නිවසට මිල දී රැගෙන එන ආහාර ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීම
- රැගෙන එන ආහාර ද්‍රව්‍ය ප්‍රශස්ත ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම
- සහල් ප්‍රමාණාත්මක ව පිසීම
- එළවළු, මාළු දිනකට ප්‍රමාණවත් ලෙස පිසීම
- ආහාරයට ගැනීමේ දී (ආහාර බෙදීම කළමනාකරණය) එය ක්‍රමවත් ව සහ ප්‍රමාණවත් පරිදි බෙදා දීම.
- නිවසෙන් එළියට විසිවෙන දෙයක් ඇත්නම් ඒවා භාවිතා කරමින් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ව්‍යාපෘති නිවසේ සාමාජිකයින් සමඟ එක් වී ආරම්භ කිරීම.

ඉතා සරල මට්ටමේ කරුණු වුවත් සාමාන්‍යයෙන් ශාඛය තුළ ආහාර පිසීමේ දී එක් වෙලකට අවශ්‍ය කරන ආහාර ප්‍රමාණය තීරණය කරනු ලබන්නේ පවුලේ මව විසිනි. වර්තමානයේ දී, කාන්තාවගේ කාර්යභාරය වෙනස් වී ඇති බැවින් ඇයට නිතරම නිවසේ රැඳී

සිටීමේ ඉඩකඩ අවම වී තිබේ. කාන්තාව රැකියාවක නිරතවීම හේතුවෙන් නිවසේ කටයුතු සිදු කිරීමට බොහෝවිට සේවකයින් යොදා ගනු ලබයි. මනා අවබෝධයක් ලබා දීමෙන් එම සේවකයින් ද ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා යොදා ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

පිසිනු ලබන බත් හැලියේ බත් සුළු ප්‍රමාණයක් හෝ ඉතුරු වීම සාමාන්‍ය කාරණයක් බවට වර්තමානයේ පත් වී තිබේ. මෙම බත් ප්‍රමාණය කඩිමුඩියේ කුණු කුඩෙට හලන ගෘහණියන් කිදෙනෙක් අප අතර සිටී ද? අප විසින් ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම කුටුම්භයෙන් ආරම්භ කළ යුතු යැයි සඳහන් කරන්නේ මෙවැනි තත්ත්වයන් නිසා ය. තම අවශ්‍යතාවයට ගැළපෙන පරිදි ප්‍රමාණවත් ව ආහාර බෙදා ගැනීම තුළ ආහාර නාස්තිය අවම කරගත හැකි වේ. එසේ වුව ද, ඊට පෙර ආහාර පිසීම ආරම්භ කිරීමේ දීත්, ඊට සුදානම් වීමේ දීත් කළයුතු කාර්යයන් කිහිපයක් පවතී. එනම්, ආහාර මිල දී ගැනීමේ දී යම් ඇස්තමේන්තුවක් කළ යුතු ය. දිනකට හෝ සතියකට හෝ වෙලකට අවශ්‍ය එළවළු, මාළු, හාල් ආදී ආහාර ප්‍රමාණය හා ඒවාට වැයවන පිරිවැය පිළිබඳව නියමිත ඇස්තමේන්තුවක් අප සතු වීම අවශ්‍ය වේ.

එමෙන් ම, පලතුරු පරිභෝජනයේ දී ඒවා සම්පූර්ණයෙන් ම පරිභෝජනයට වගබලා ගත යුතු ය. අලු කෙසෙල් පිසීමේ දී පොත්ත ව්‍යාංජනයක් ලෙස පිළියෙළ කළ හැකි ය. අපි ආහාර විචිත්‍රතාවයකට යා යුතු ය. එළවළු තෝරා ගන්නා විට අලය සමඟ කොළ තිබෙන එළවළු වර්ග වන රාබු, තෝකෝල් වැනි එළවළු තෝරා ගැනීම වැදගත් වේ. මෙම එළවළු අලය ව්‍යාංජනයක් ලෙස සකසන විට පත්‍ර මැල්ලුමකට ගත හැකි වේ. එමගින් ආහාර වේල විචිත්‍රවත් වේ. එසේ ම, ආහාර නාස්තිය අවම වේ. වර්තමාන කාන්තාව රැකියාවන් හි නිරත වේ. අතීතයේ මෙන් නොව වර්තමාන කාන්තාව නිවසේ කොටු වූ ජීවිත ගත නො කර යි, කාර්ය බහුල ය. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ කාලය කළමනාකරණය කිරීම ද වැදගත් වේ. මේ අනුව, ආහාර නාස්තිය පිටු දැකීමට කාන්තාවට කළ හැකි දේවල් බොහෝමයකි.

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය දක්වන දායකත්වය

ගොවි කටයුතු අංශයේ සමාජ ආර්ථික පර්යේෂණ සිදු කිරීම මෙම ආයතනයේ ප්‍රමුඛ කාර්යයක් බැවින් ගොවීන් මෙන් ම ගොවි කාන්තාවන් සම්බන්ධයෙන් ද මෙම ආයතනයේ පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කෙරේ. ඒ අනුව 2018/19 වර්ෂයන් හි හෙළ බොජුන්හල් පිළිබඳ ඇගයීම් අධ්‍යයනයක් සිදු කරනු ලැබූ අතර එම අධ්‍යයනය මගින් විවිධ ආකාරයේ දේශීය ආහාර වර්ග 91ක් මේ වන විට හෙළ බොජුන්හල්වල අලෙවිය සඳහා පවතින බව හඳුනා ගනු ලැබී ය. මෙම ආහාර බොහෝමයක් අවට පරිසරයේ පවතින පොළොස්, හතු , මඤ්ඤොක්කා, කොස්, කොස් ඇට වැනි අමුද්‍රව්‍යවලින් සකස් කරන බව පැහැදිලි විය. ආහාර නාස්තිය අවම කිරීමට, එවැනි ක්‍රමවේදයන් බෙහෙවින් ඉවහල් වේ. එසේ ම, එම ආහාර සෞඛ්‍ය සම්පන්න බවින් ඉහළ මට්ටමේ පවතින නිසා

පාරිභෝගිකයින් ද විශාල වශයෙන් හෙළ බොජුන්හල් සඳහා ආකර්ෂණය වී ඇති බව එම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයෙන් පෙන්වා දී ඇත.

එමෙන් ම, ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ද මෑත කාලීන ව අධ්‍යයනයක් සිදුකර ඇති අතර එමඟින් ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ගේ මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය මෙන් ම පවුල තුළ මූල්‍ය කළමනාකාරීත්වය ගැන අනාවරණය කර ඇත. මූල්‍ය කළමනාකාරීත්වය හා ආහාර නාස්තිය එකිනෙකට සම්බන්ධ වන තත්වයන් වේ.

මෙයට අමතර ව පුහුණු කිරීමේ කටයුතු සිදු කිරීම මෙම ආයතනයෙන් සිදු වන අනෙක්

ප්‍රධාන කාර්යය වේ. මෙම ආයතනයේ අධ්‍යාපන හා පුහුණු අංශය මගින් ගොවි කටයුතු ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ව ආයතනය විසින් සිදු කෙරෙන පර්යේෂණ සොයාගැනීම් පාදක කරගනිමින් පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරීන් විසින් විශේෂයෙන් ම කාන්තාව අරඹයා පසුගිය කාල වකවානුව පුරාම, කෘෂිකාර්මික අංශයේ සහ ඉන් බැහැර ව ව්‍යවසායක කාර්යයන් හඳුනා ගන්නේ කෙසේ ද, එමෙන් ම කුටුම්භය තුළ සම්පත් කළමනාකාරීත්වය, පෝෂණීය ගෙවත්ත, හා සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර රටාවක් සකසා ගැනීම, මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය මෙන් ම කළමනාකාරීත්වය වැනි කාරණා සම්බන්ධයෙන් පුහුණු කිරීම් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිදු කරනු ලැබී ය. පෙර වර්ෂයන් හි කාන්තාවන්ගේ ව්‍යවසායක හැකියාවන් ඉහළ නැංවීම අරමුණු කරගත් පුහුණු වැඩසටහන් බොහෝමයක් මගින් කාන්තාව තුළ කළමනාකරණ කුසලතාවය ඉහළ නැංවීමට සහ පවුල තුළ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කිරීමට කාන්තාවට පවුල තුළ කළ හැකි දේ ගැන දැනුවත් කිරීමට මෙහි දී ප්‍රමුඛතාවය ලබා දී ඇත. ඒ මගින් පවුල තුළ ආහාර කළමනාකාරීත්වය, ආහාර නාස්තිය අවම කිරීම පිළිබඳ ඉහළ මට්ටමේ දැනුවත් කිරීමක් හා පුහුණුවක් ලබා දීමට ආයතනය විසින් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබේ.

මෙම ලිපිය පරිශීලනය කරන්නන් හට ලබා දිය හැකි පණිවිඩය

දිනෙන් දින ඉහළ යන ජනගහනයට සමගාමී ව ආහාර නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට භූමි සම්පත් වැඩි නොවේ. භූමියේ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවූව ද එමඟින් නිපදවන ආහාර නාස්තියට ලක් වනවා නම් ආහාර අර්බුදය තවදුරටත් ඉහළ යෑම සිදු වේ. මෙවැනි තත්වයක් තුළ ආහාර සුලභතාවය ඇතිකරගැනීමටත්, ආහාර ඉක්මණින් ලබාගැනීමේ හැකියාව ඇතිකර ගැනීමටත්, ආහාර පරිරක්ෂණය ඇතිකර ගැනීමටත් සහ උපයුතු ලබන මුදල සකසුරුවම් ලෙස මූල්‍ය විනයක් සහිත ව පරිහරණය කරගැනීමට පවුල තුළ කාන්තාව දක්ෂ වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එමෙන් ම, වඩාත් ක්‍රියාකාරී ලෙස ආහාර නාස්තිය අවම කිරීමේ ක්‍රියාදාමයන්ට ද ප්‍රවේශ වීම අවශ්‍යය. ගොවිපළ මට්ටමේ දී, ආහාර ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනයේ දී, අලෙවියේ දී හා විශේෂයෙන් ගෘහස්ථ මට්ටමේ දී විවිධ ක්‍රමවේදයන් මගින් ආහාර අපද්‍රව්‍ය ලෙස බැහැර කිරීම අඩුකර, ආහාර නාස්තිය අවම කර ගැනීමට සියලු දෙනාගේම මනස සකස් කළ යුතු වේ. ආහාරයක වැදගත්කම වටහා දීමටත්, ආහාරයට ගෞරවය දැක්වීමේ අගය පිළිබඳවත් මහා පරිමාණ ලෙස සිදුවන ආහාර නාස්තිය හා අපද්‍රව්‍ය ලෙස ආහාර පරිසරයට මුදා හැරීමේ කාරණයේ දී සිදු විය හැකි ගැටලු පිළිබඳවත් ජනතාව දැනුවත් කිරීම වඩාත් කාලෝචිත වේ.

(හරික වී.වී. මාධ්‍ය සමඟ සිදු කරනු ලැබූ සාකච්ඡාව පදනම කරගනිමින් සම්පාදිත ලිපියකි).

එම්.ඩී. සුසිලා ඌර්දු
 ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරිනී
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා
 පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ශ්‍රී ලංකාවේ බිත්තර හා කුකුල් මස් මිල, නිෂ්පාදන අර්බුදය සහ රජයේ මැදිහත්වීම

කුකුළු කර්මාන්තය යනු ශ්‍රී ලංකාවේ වේගයෙන් ම වර්ධනය වූ පශු කර්මාන්තය වන අතර බිත්තර කර්මාන්තය 1980 මැද භාගයේ සිට අතිවිශිෂ්ට වර්ධනයක් පෙන්වන ලදී. පුද්ගලික අංශයේ මැදිහත්වීම නිසා අභිජනන ක්‍රියාවලියේ සිට බිත්තර අලෙවිය දක්වා සිරස් ඒකාබද්ධ කිරීම (Vertical Integration) හරහා නවීකරණය වූ කර්මාන්තයක් බිහි විය. සමස්ත ජාතික අවශ්‍යතාවය සපුරාලමින් වසරකට බිත්තර මිලියන 3,000ක් පමණ සැපයූ අතර පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් 19%කට දායක විය. වැදගත් ම කාරණය නම් මෙම සජීවී කර්මාන්තය රජයේ සහනාධාර නොමැති ව වර්ධනය වීමයි. 2021 වර්ෂයට පෙර, තරඟකාරී සහ ගෝලීය ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව, ගුණාත්මක ව සැපයිය හැකි ශ්‍රී ලංකාවේ එකම සමෘද්ධිමත් සත්ත්ව නිෂ්පාදන කර්මාන්තය වූයේ කුකුළු කර්මාන්තයයි. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ නිෂ්පාදකයින් මෙම කර්මාන්තයේ අත්‍යවශ්‍ය ම දායකයින් වන අතර පවුල් විශාල සංඛ්‍යාවක් කර්මාන්තයේ අගයදාමය තුළ තම ජීවනෝපාය සපයා ගනු ලබයි. විශේෂයෙන් ම ළමුන් අතර මත්ද්‍රව්‍ය භක්ෂණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීමට මෙම කර්මාන්තය උපකාරී වූ බව අවධාරණය කිරීම වැදගත් ය. කෙසේ වුව ද, ශ්‍රී ලංකාවේ කුකුළු හා බිත්තර නිෂ්පාදන කර්මාන්තය, COVID-19 වසංගතය සහ ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් විශාල පසුබෑමකට ලක් විය. මෙම ලිපිය හරහා කුකුළු කර්මාන්තයට ඇති වූ බලපෑම, ඒ සඳහා හේතු සාධක වූ කාරණා සහ කර්මාන්තයේ ප්‍රගමනය සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ කාර්යභාරය කෙසේ ද යන්න අවධාරණය කරයි.

බිත්තර හා කුකුල් මස් නිෂ්පාදනයට ඇති වූ බලපෑම

COVID-19 වසංගතය සහ ආර්ථික අර්බුදය ආරම්භ වීමට පෙර, ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ෂික කුකුල් මස් නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 250,000 ක් වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වසරකට ඒක පුද්ගල කුකුල් මස් පරිභෝජනය කිලෝග්‍රෑම් 11 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, මෑතකාලීන ආර්ථික අභියෝග සහ COVID-19 හි බලපෑම දේශීය කුකුල් මස් නිෂ්පාදනය 30% කින් අඩු කිරීමටත්, මිලියන 7ක් පමණ වූ දෛනික බිත්තර නිෂ්පාදනය 40% කින් අඩු කිරීමටත් හේතුවිය. මේ හේතුවෙන් බිත්තරයක සාමාන්‍ය මිල රු.55-60 දක්වා ද කුකුල් මස් කිලෝග්‍රෑම් එකක මිල රු. 1,200-1,500 දක්වා ද ඉහළ ගියේ ය. බිත්තර නොමැතිකම, ඉහළ මිල සහ අඩු මිල දී ගැනීමේ හැකියාව යන කරුණු තුන ම හේතුවෙන් බිත්තර පරිභෝජනය 40% කින් පමණ අඩු වූ බවට ගණන් බලා ඇත. මස් සහ මාළු සමඟ සසඳන විට බිත්තර දැරිය හැකි සහ වටිනා ප්‍රෝටීන් ප්‍රභවයක් වන බැවින් බිත්තර හිඟය හේතුවෙන් විශේෂයෙන්ම දරුවන් අතර ප්‍රෝටීන් මන්දපෝෂණය ඉහළ යෑම සිදු වේ. මෙයට අමතර ව දුර්වල ශාරීරික සෞඛ්‍යය, දුර්වල සංජානන වර්ධනය, අඩු අධ්‍යාපනික මට්ටම් සහ සෞඛ්‍ය සේවා වියදම් වැඩි වීම වැනි ප්‍රතිඵලයක් වෙයි.

මෙම කර්මාන්තය පිළිබඳ විශේෂඥයින් විසින් දේශීය කුකුල් මස් වෙළෙඳපොළ විධිමත් සහ අවිධිමත් වෙළෙඳපොළ ලෙස වර්ගීකරණය කරයි. සන්නාමගත බ්‍රොයිලර් කුකුල් මස් නිෂ්පාදකයින් විධිමත් වෙළෙඳපොළට තම නිෂ්පාදන සපයන අතර කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කුකුල් ගොවීන් අවිධිමත් වෙළෙඳපොළට සපයයි. කුකුල් ආහාර නො ලැබීම සහ නිෂ්පාදන පිරිවැය වැඩිවීම හේතුවෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ බිත්තර නිෂ්පාදකයින්ගෙන් 40% ක් පමණ 2021-2022 වර්ෂවල දී තම ගොවිපළවල් වසා දමන ලදී. අභිජනනය කළ කුකුල් ගොවිපොළවල් විදුලිය නොමැතිකම පදනම් කරගෙන වසා දැමූ අතර බිත්තර දමන කිකිළියන්ට අවශ්‍ය ආහාර නොමැති වීමෙන් මසට විකිණීම සිදුවිය. කුඩා පරිමාණ කුකුල් නිෂ්පාදකයින් රුපියල් 42 ට පැන වූ පාලන මිලට බිත්තර විකිණීමෙන් පාඩු පිට පාඩු ලැබීමට ඇති හැකියාව නිසා ඔවුන්ට තම කුකුල් කර්මාන්තය කරගෙන යාමට නො හැකි තත්ත්වයක් උදාවිය.

විධිමත් වෙළෙඳපොළ ඉහළ ඵලදායී බදු ගෙවන පුද්ගලික අංශයෙන් සමන්විත වන අතර ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන ජාත්‍යන්තර තත්ත්ව සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත ප්‍රමිතීන්ට සමගාමී ව අපනයන වෙළෙඳපොළ වෙත පවා ව්‍යාප්ත කිරීමට හැකි වී තිබේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම වඩා ඵලදායී නිෂ්පාදකයින්ට ද පනවා ඇති මිල සීමා කිරීම් හරහා ඔවුන්ගේ වැඩි වූ නිෂ්පාදන පිරිවැය පාරිභෝගිකයින් වෙත පැවරිය නො හැකි තත්ත්වයක් නිර්මාණය වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔවුන්ට සම්පීඩිත ලාභ ආන්තිකවලට නැතිනම් ඉහළ පිරිවැය හේතුවෙන් දළ ලාභයේ අඩුවීමකට මුහුණදීමට සිදුවිය. එහි දී, කෙටි කාලීන ව කුකුල් පැටවුන් ස්ථානගත කිරීම (Placement) අඩුකළ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නිෂ්පාදනයේ හැකිලීමක් ඇති වී වෙළෙඳපොළේ හිඟයක් ඇති කළේ ය. දිගු කාලීන බලපෑම වූයේ ධාරිතා ප්‍රසාරණය (Capacity Expansion) සඳහා යොමු කෙරෙන ආයෝජන අඩුකළ අතර එමඟින් කුකුල් කර්මාන්තය තුළ නවෝත්පාදන සහ තාක්ෂණික ක්‍රමවේද භාවිතයේ ප්‍රගතිය අඩුවීමක් සිදුවිය.

කුකුල් කර්මාන්තය කඩා වැටීමට බලපෑ ප්‍රධාන සාධක

ශ්‍රී ලංකාව පෙර නොවූ විරූ ආර්ථික අර්බුදයකට මුහුණ දී සිටින අතර ඉහළ උද්ධමනය හේතුවෙන් භාණ්ඩ සහ සේවා මිල දී ගැනීමේ ශක්තිය බාදනය වී බොහෝ මිනිසුන්ගේ ජීවනෝපායයන් පීඩාවට පත්විය. 2021 වර්ෂයේ මැයි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි රසායනික පොහොර සහ කෘෂි රසායන ආනයනය තහනම් කළ අතර එය සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදනය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑම් ඇති කරන ලදී. සාමාන්‍යයෙන් දේශීය වශයෙන් වගා කරන වී, බඩ ඉරිඟු සහ වෙනත් ධාන්‍ය වර්ගවල අතිරික්තය භාවිතයෙන් සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදනය සිදු කළත් මෙම තහනම් හේතුවෙන් එවැනි බෝගවල අස්වැන්න විශාල ලෙස පහළ ගියේ ය. දේශීය බඩ ඉරිඟු නිෂ්පාදනය 40% දක්වා අඩු වූ අතර ඒ හේතුවෙන් සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා යොදාගත හැකි ආකාරයේ නිෂ්පාදන අතිරික්තයක් රටේ ඉතිරි නොවී ය.

කුකුල් කර්මාන්තය බොහෝ විට බඩ ඉරිඟු නිෂ්පාදනය සමඟ අන්තර් සම්බන්ධිත වන්නේ එය කුකුළු ආහාර සඳහා ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය වන බැවිනි. බඩ ඉරිඟු මිල උච්ඡාවචනය කුකුල් මස් සහ බිත්තර මිල කෙරෙහි බලපායි. මේ නිසා, බඩ ඉරිඟු මිල පාලනය, ආනයන පාලනය හෝ නියාමනය වැනි ඕනෑම මැදිහත්වීමක් කුකුල් කර්මාන්තයට සෘජු බලපෑමක් ඇති කරයි. සත්ත්ව ආහාර නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය හිඟ අවස්ථාවල දී වෙනත් රටවලින් ඒවා ආනයනය කිරීම සාමාන්‍ය පිළිවෙත වුවත්, අවශ්‍ය විදේශ සංචිත නො පැවති පසුබිමක සත්ත්ව ආහාර සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ආනයනයට අවශ්‍ය මුදල් සපයා ගැනීමට රජයට හැකියාවක් නොවී ය. තත්ත්වය තවත් උග්‍ර කරමින් ශ්‍රී ලංකා පාරිභෝගික කටයුතු අධිකාරිය සත්ත්ව ආහාර සඳහා සහල් භාවිතය 2022 ජුනි මාසයේ දී තහනම් කළේ ය. ඒ හේතුවෙන් රටේ අනෙකුත් බොහෝ භාණ්ඩ මෙන් සත්ත්ව ආහාර හිඟයක් ද නිර්මාණය විය. මෙම යෙදවුම් සීමා සහිත වීම හේතුවෙන් ඒවායේ මිල විශාල ලෙස ඉහළ ගිය අතර දේශීය වෙළෙඳපොළේ හිඟ විය. කුකුල් කර්මාන්තයේ, නිෂ්පාදන වියදමෙන් 70% කට වඩා කුකුළු ආහාර සඳහා වැයවන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කුඩා පරිමාණ කුකුළු ගොවිහු රැසක් කුකුළු ගොවිපළ පවත්වාගෙන යාමේ විශාල ගැටලුවකට මුහුණ දුන්හ.

2021 වර්ෂයේ දී මෙරටට ආනයනය කළ මව් කිකිළියන් සංඛ්‍යාව 80,000ක් වුවත් එම සංඛ්‍යාව 2022 වන විට 40,000 දක්වා පහළ ගොස් පැවති අතර 2023 දී ඇති වූ බිත්තර හිඟය සඳහා මෙය සෘජුව බලපාන ලදී. ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් සතුන් සඳහා අවශ්‍ය විටමින් වර්ග වැනි දෑ ආනයනය සම්බන්ධයෙන් ද ගැටලුකාරී තත්ත්වයන් ඇති වූ අතර

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කුකුළු මස් සැපයුම හැකිලෙමින් මිල ඉහළ යාම සිදුවිය. 2022 වසරේ පළමු කාර්තුව තුළ මිලියන 220ක් වූ මෙරට බිත්තර නිෂ්පාදනය දෙවැනි කාර්තුව වන විට මිලියන 164ක් දක්වා පහළ ගොස් තිබුණි. කුකුළු මස් කර්මාන්තය මෙන් නොව, බිත්තර නිෂ්පාදනයේ දී ඉහත අඩුපාඩු නිවැරදි කිරීමෙන් පසුව පවා ගොවිපළ නැවත ස්ථායී කර වෙළෙඳපොළට බිත්තර සැපයීමට ගොවියෙකුට මාස 6 කට වඩා වැඩි කාලයක් ගත වේ.

අර්බුදය සහ රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේ මැදිහත් වීම

2022 වර්ෂයේ මැදභාගය වන විට රටේ නිර්මාණය වූ දැඩි ආර්ථික අවපාතය සහ රුපියලේ වටිනාකම සිසුයෙන් පහත වැටීම හේතුවෙන් බිත්තර මිල තවදුරටත් ඉහළ දැමීමට ව්‍යාපාරිකයෝ කටයුතු කළ හ. ඒ හේතුවෙන් බිත්තර මිල අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහළ යාම අඛණ්ඩ ව සිදු වූ බැවින් බිත්තර සම්බන්ධයෙන් පාලන මිලක් නියම කිරීමට රජයට සිදු විය. මුල් අවස්ථාවේ දී බිත්තරයක මිල රු.43-45 අතර පැවතිය යුතු බවට රජය නියම කළත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් බිත්තර නිෂ්පාදකයන්ගෙන් සහ වෙළෙඳුන්ගෙන් එල්ල වූ විරෝධය හමුවේ බිත්තරයක උපරිම මිල රු. 50ක් වශයෙන් සංශෝධනය කිරීමට රජයට සිදු විය. බිත්තරවලට පැන වූ මිල පාලනය පිළිබඳව ආකාර දෙකකින් නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. පළමු ආකාරය, එහි තරඟකාරිත්වය පිළිබඳවයි. ආනයනික බිත්තරයක් රු. 30-35ත් අතර මිලකට ආනයනය කර විකුණන විට, දේශීය බිත්තර ආනයනික බිත්තර මෙන් දෙගුණයක් තරම් මිල අධික ය. මෙය දේශීය බිත්තර නිෂ්පාදනයේ අකාර්යක්ෂමතාව පෙන්නුම් කරයි. ඊට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ ඉන්දියාව, පකිස්ථානය වැනි රටවල් කුකුළු කර්මාන්තය මහා පරිමාණයෙන් සිදුකරන අතර කර්මාන්තයේ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ මට්ටමක පැවතීමයි.

විවෘත ආර්ථිකය තුළ භාණ්ඩවල මිල තීරණය වන්නේ සාපේක්ෂව ඉල්ලුම හා සැපයුම මත වුවත් ශ්‍රී ලංකාවට 1970 දශකයේ සිට මිල පාලනය ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ ඉතිහාසයක් පවතී. එවැනි මිල පාලනයන් මිලකරණ යාන්ත්‍රණයට බාධා කරමින් වෙළෙඳපොළේ විකෘති කිරීම් ඇති කරයි. එමඟින් සම්පත් කාර්යක්ෂම ව භාවිතා කිරීම වළක්වයි. පාරිභෝගික කටයුතු අධිකාරිය පැන වූ මිල පාලනය නිසා බිත්තර මිල වේගයෙන් ඉහළ යාමත් වෙළෙඳපොළේ ඇති බිත්තර අතුරුදහන් වීමත් සිදුවිය. මධ්‍යම සහ කුඩා පරිමාණ කුකුළු ගොවීන්ට නිෂ්පාදන පරිමාණය අඩු කිරීමට සිදු වූ අතර සම්භරුන්ට තම ගොවිපොළ වසා දැමීමට සිදු විය. මිල පාලනය මධ්‍යයේ ඔවුන් තම පැටවුන් කුකුළු මස් සඳහා විකුණූ අතර බිත්තර සැපයුම දිනකට බිත්තර මිලියන 7 සිට මිලියන 4 දක්වා පහත වැටුණි. මේ නිසා සමස්තයක් ලෙස කුකුළු කර්මාන්තය අභියෝගයට ලක් විය.

රට තුළ බිත්තර හිඟයක් ඇති විට ආනයනය කිරීමේ වරද කුමක්දැයි කෙනෙකුට තර්ක කළ හැකි ය. වෙළෙඳපොළ විවෘත කිරීම හෝ ආනයනය කිරීම සඳහා වූ රෙගුලාසි නො සැලකිලිමත් ලෙස ලිහිල් කිරීම නිසා කුරුළු උණ වැනි රෝග රට තුළට ඇතුල්වීම හරහා කර්මාන්තයට මෙන් ම මිනිසුන්ට ද සෞඛ්‍ය ව්‍යාසන ඇති වීමේ ඉඩක් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ කුරුළු උණ-නිදහස් තත්ත්වය ගෝලීය කුකුළු මස් සහ බිත්තර අපනයන වෙළෙඳපොළ තුළ දිවයිනට තරඟකාරී මාවතක් ලබා දී ඇත. එමෙන්ම මෙම අනන්‍යතාවය හරහා ශ්‍රී ලංකාව, කලාපයේ සහ ගෝලීය වශයෙන් ප්‍රමුඛ පෙළේ කුකුළු මස් සහ බිත්තර අපනයනකරුවෙකු ලෙස තල්ලු කිරීමට උපකාරී වනු නො අනුමානය. මෙම අවස්ථාව අවදානමට ලක් කිරීම කර්මාන්තයට බාධාවක් පමණක් නොව, අපගේ අපනයන වෙළෙඳපොළ තවදුරටත් හැකිලීමට ප්‍රධාන සාධකයක් වේ. තව ද, ශ්‍රී ලංකාවේ වත්මන් ආර්ථික තත්ත්වය අනුව, කුරුළු

උණ ව්‍යාප්තියට ප්‍රතිරෝධය දැක්වීමට මූල්‍යමය හැකියාවක් නොමැති අතර මෙවැනි ව්‍යාසනකාරී තත්ත්වයන් ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා රජය සිය අවධානය යොමු කළයුතු ය.

ප්‍රශස්ත නියාමන පාලන තන්ත්‍රයක් යටතේ බිත්තර සඳහා වෙළෙඳපොළක් විවෘත කිරීමෙන් සාමාන්‍ය තත්ත්වයන් යටතේ දේශීය කර්මාන්තයේ සමාජ සුබසාධනය සහ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කළ හැකිව තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, පාරිභෝගිකයින්ගේ අඩු මිල දී ගැනීමේ හැකියාව සහ ආහාර හිඟය හේතුවෙන් ඉහළ ගිය නිෂ්පාදන පිරිවැය සමඟ පොරබදමින් සිටින විට මිල අඩු බිත්තර ආනයනය කිරීමේ ප්‍රශ්නය තවදුරටත් උග්‍ර විය. මේ අනුව, බිත්තර ආනයනය කිරීමට ගත් තීරණය පාරිභෝගිකයින්ට තාවකාලික සහනයක් ලබා දුන්න ද කර්මාන්තය මුහුණ දුන් කිසිදු ගැටලුවකට එමඟින් විසඳුම් නොලැබුණි.

විසඳුම් සහ ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග

කුකුළු මස් සහ බිත්තරවල අවසාන සිල්ලර මිල පාලනය කිරීම කෙරෙහි රජය අවධානය යොමු කළත්, සැබෑ ප්‍රශ්නය පැවතියේ උද්ධමනය වූ යෙදවුම් පිරිවැය තුළ යි. රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය ඉහළ යාම සහ පරිපාලන වියදම් ඉහළ යාම හේතුවෙන් කුකුළු මස් සහ බිත්තර නිෂ්පාදකයාගේ යෙදවුම් පිරිවැය ඉහළ ගියේ ය. කෙසේ වෙතත්, නිෂ්පාදකයින්ට පැවති ප්‍රධාන ගැටලුව වූයේ ආහාර සඳහා වූ පිරිවැයයි. කුකුළු ආහාර සමස්ත නිෂ්පාදන පිරිවැයෙන් 70%-80% ක් පමණ නියෝජනය කරන බැවින් කුකුළු ආහාරවල මිල සහ ලබා ගැනීමේ හැකියාව බිත්තරයක මිල අඩු කිරීමේ දී සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. එබැවින්, බඩ ඉරිඟු, සහල් සහ එහි අතුරු නිෂ්පාදන වැනි කුකුළු ආහාරවල අමුද්‍රව්‍ය වගා කිරීමට පහසුකම් සැලසීමට රජය පියවර ගත යුතුව ඇත. දේශීය බඩ ඉරිඟු වගාවේ ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීම කළයුතු අතර නිසි කෘෂිකාර්මික ඉඩම් භාවිතා කරන්නේ නම් ඉහළ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. බඩ ඉරිඟු, බලපත්‍රලාභීන්ට පමණක් ආනයනය කළ හැකි පාලිත ආනයනයක් ලෙස දිගටම පවතී. බඩ ඉරිඟු ආනයනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කරනු ලබන්නේ ආනයන පාලකවරයා විසිනි. නිවැරදි දත්ත මත පදනම් ව නිසි කාලයේ දී බඩ ඉරිඟු ආනයනය සඳහා තීන්දු තීරණ ගැනීම හරහා හිඟයකින් තොරව බඩ ඉරිඟු ආනයනය කිරීමත්, ප්‍රමාදය නිසා සිදුවන අනෙකුත් අපහසුතාත් මඟහරවා ගත හැකි ය.

රජයේ සහනාධාර නොමැතිව පෞද්ගලික අංශයේ මූලපිරීම් සමඟ කර්මාන්තයක් ක්‍රියාත්මක වන්නේ නම්, කිසි විටෙකත් එම කර්මාන්තයට බාධා නො කළ යුතු ය. හිඟය තේරුම් ගෙන බිත්තර ආනයනය කිරීමේ මෙම ප්‍රතිභාව ප්‍රතිපත්තියට වඩා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින් කළ යුතුව පැවතියේ කුකුළු කර්මාන්තයට අවශ්‍ය ආහාර අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය කිරීමට සීමිත විදේශ සංචිතයෙන් කොටසක් වෙන් කර ආර්ථික අර්බුදයේ දී බිත්තර කර්මාන්තයට පැවැත්මක් ලබා දීමයි. කෘෂිකාර්මික මෙහෙයුමක් වසා දැමීම පහසු වුව ද එවැනි කර්මාන්තයක් පැවති මට්ටමට පුනර්ජීවනය කිරීමට වසර ගණනාවක් ගතවීමට ඉඩ ඇත. මිල පාලනය මඟින් පවතින තත්ත්වය නරක අතට හැරෙන අතර මිල පහත දැමිය නො හැකි ය, ඒ හරහා එම කර්මාන්තය සහ ඊට සම්බන්ධිත අනෙකුත් බොහෝ කර්මාන්ත විනාශ වීම සිදුවිය හැකි ය. එම නිසා රජයේ කාර්ය භාරය විය යුත්තේ මිල පාලනය කිරීම නොව වෙළෙඳපොළ මෙහෙයුම් සඳහා ඇති බාධක ඉවත් කිරීමයි.

දේශීය බිත්තර නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම හරහා බිත්තරයක මිල අඩු කිරීමටත් නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමටත් හැකිවෙයි. තරඟකාරීත්වය වැඩිකිරීම නවෝත්පාදන සහ ඵලදායිතාවය වැඩිදියුණු කිරීමට තුඩු දෙන අතර වැඩි නිෂ්පාදනයක් සහ අඩු මිලක් ඇති කරයි. රට පුරා සිටින කුඩා පරිමාණ නිෂ්පාදකයින් ප්‍රවර්ධනය, දිරිමත් කිරීම සහ ආරක්ෂා කිරීම සඳහා නව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. තව ද, නිෂ්පාදන කාර්යය කාර්යක්ෂම ව සිදු කළ හැකි ක්‍රමවේද ගොඩනැගිය යුතු වන අතර වෙළෙඳපොළ එකිනෙකට සම්බන්ධ වී ඇති නිසා ගෝලීය වෙළෙඳාම තුළ තරඟකාරී ව හැසිරීමට වෙළෙඳුන්ට මං මාවත් විවරකර දිය යුතු ය. එමඟින් බිත්තර හා කුකුළු මස් නිෂ්පාදනයේ අර්බුදය යථා තත්ත්වයට පත් කර ගැනීමට හැකිවන අතර ම ආර්ථික අර්බුදයේ බලපෑම යම්තාක් දුරට ප්‍රගතිශීලී මාවතකට රැගෙන යාමට හැකි වේ.

රවීනා උදාරි උක්වත්ත

පර්යේෂණ නිලධාරී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

යාපනයේ කිරි ගොවිතැන

ශත වර්ෂ ගණනාවක් පුරා, ග්‍රාමීය ප්‍රජාවන් සඳහා ප්‍රධාන ජීවනෝපායක් ලෙසත්, ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවගේ පෝෂණ අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම සඳහාත්, දේශීය කිරි නිෂ්පාදන කර්මාන්තය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි. කිරි ගොවිතැන ග්‍රාමීය කුටුම්භවල ආදායම් මට්ටම ඉහළ නැංවීම සහ ආහාර පුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවීම වෙනුවෙන් කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් ලබා දී ඇත්තේ, අපේක්ෂිත ස්වයංපෝෂිතභාවය ළඟා කර ගැනීමට මෙතෙක් සමත් වී නොමැත.

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ, විශේෂයෙන් ම යාපනය දිස්ත්‍රික්කය තුළ කිරි නිෂ්පාදනය ආශ්‍රිත තාක්ෂණික කාර්යක්ෂමතාවයට බලපාන සාධක කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් පර්යේෂණ අධ්‍යයනයක් සිදුකරන කරන ලදී. යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ දේශගුණය හා භූ විෂමතාවය කිරි ගොවිතැනට යෝග්‍ය වන අතර දිස්ත්‍රික්කය පුරා කිරි ගොවිපළවල් විසිරී පවතී. සම්ප්‍රදායික ව කුඩා පරිමාණ කිරි ගොවිතැන මෙහි ප්‍රචලිත අතර බොහෝ පවුල් මී ගවයින් සහ එළදෙනුන්ගේ හිමිකරුවන් වේ. නවීන තාක්ෂණය හා මුසු වූ කිරි නිෂ්පාදන ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ මෙම ප්‍රදේශයේ කිරි නිෂ්පාදන ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීමට රජය සහ විවිධ සංවිධාන උත්සහ දරමින් සිටිති. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යාපනයේ ප්‍රමුඛ කිරි නිෂ්පාදන කලාප වන වාවකච්චේරි, කෝපායි සහ උඩුවිල් යන ප්‍රදේශවලින් දත්ත රැස් කොට ඇත.

වාවකච්චේරි ප්‍රදේශයේ, එලකුමද්දුවල් සහ කොඩිකාමම් යන ගම්මානවලින් ද කෝපායි ප්‍රදේශයේ, කෝපායි හි බටහිර සහ උතුරු ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි අවිච්චේලි ග්‍රාමයේ ද සමීක්ෂණය සිදු කරන ලදී. එයට අමතර ව උඩුවිල් ප්‍රදේශයේ ඉනුවිල් ග්‍රාමයෙන් දත්ත රැස් කරන ලදී. මෙම කලාප ප්‍රධාන වශයෙන් ම මධ්‍යම හා කුඩා පරිමාණ කිරි ගොවිපළවලින් සමන්විත වේ. බොහෝ ගොවීන් අමතර ආදායමක් ලබා ගැනීමට සහ ඔවුන්ගේ ජීවනෝපායය සඳහා කිරි ගොවිතැනෙහි නිරත වන අතර ඇතැමුන් ට මෙය පාරම්පරික ව උරුම වී ඇත. මෙම කලාපයේ බොහෝ ගොවීන් විසින් ජර්සි (Jersey) දෙමුහුම් (cross breeds) සහ ශ්‍රීසියන්

(Friesian) යන ගව විශේෂ භාවිතා කරන අතර මෙම අභිජනන ගව විශේෂ දේශීය පාරිසරික තත්ත්වයන්ට හොඳින් අනුවර්තනය වී සිටියි.

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ ගව ගහනය

වර්ෂය	දේශීය	දෙමුහුම්
2018	48200	10220
2019	48280	8440
2020	47720	9140
2021	49450	9600
2022	46060	9260
2023	58540	10180

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2023

සත්ත්ව පාලනය සඳහා නිශ්චිත වූ ඉඩම් වපසරියක් වෙන් කරමින් ගොවීන් උපක්‍රමශීලී ව තම කිරි ගොවිපල, තම වාසස්ථානවලට යාබද ව ස්ථානගත කර ඇත. මේ හරහා පවුලේ අනෙකුත් සාමාජිකයින්ට ද සතුන් ඇති දැඩි කිරීම සඳහා සහභාගී වීමට අවශ්‍ය ඉඩ සලසයි. ගොවිපොළවල් වලින් 38.6% ක් අර්ධ සුක්ෂම යටතේ ද (Semi intensive) , 37.3% ක් සුක්ෂම කළමනාකරණය යටතේ ද (Intensive), සෙසු ගොවිපලවල්, 24% නිදැලි ආකාරයට ද (Extensive) කළමනාකරණය කරනු ලබයි.

පර්යේෂණ වාර්තාවන් ට අනුව, නිදැලි ක්‍රමයට (Extensive) සතුන් ඇති කිරීමේ වාසි හා අවාසි පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය. නිදැලි ක්‍රමය යටතේ සතුන් ඇති කරන ගොවීන් හට සාන්ද්‍ර ආහාර සඳහා අඩු පිරිවැයක් වැයවීම, අවම ශ්‍රමය භාවිතය හා විවිධ පෝෂක ගුණ සහිත තෘණ වර්ග ගණනාවකින් සතුන් පෝෂණය කිරීම යන කරුණු හේතුවෙන් ඉහළ ලාභයක් අත්කර ගැනීමේ හැකියාව පවතී. එසේ වුව ද, නිදැලි ක්‍රමය ලාභදායී වුව ද, විවිධ සීමාවන් ද පවතී. මෙයට පෙර තෘණ වගා කළ ඉඩම් 2012 දී වනාන්තර ඉඩම් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් තණබිම් අඩු වී ඇති බවට ගොවීහු වෝදනා කරති. ඒ හේතුවෙන් සතුන්ට උලා කෑම සඳහා තණ බිම් හිඟ වීම නිසා නිදැලි ක්‍රමය ව්‍යාජන කිරීමේ ගැටලු හට ගන්නා අතර ඊට අමතර ව දැනට පවතින නීතිවලට අනුව, සතුන් අයාලේ යෑම සහ පොදු ස්ථානවල තෘණ උලා කෑම තහනම් කිරීම, රෝග පැතිරීමේ සම්භාවිතාවය යනාදිය මෙහි අනෙකුත් සීමාවන් වේ. සුක්ෂම ක්‍රමය යටතේ (Intensive) සතුන් ඇති කිරීමේ දී අඩු ඉඩ ප්‍රමාණයක් යටතේ ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුතු කිරි අස්වැන්නක් ලබා ගත හැකි ය. එසේ වුව ද, මෙය වියදම් අධික ක්‍රමයකි. මේ යටතේ ඇති කරනු ලබන සතුන් අතර රෝග ව්‍යාප්තිය ශීඝ්‍රයෙන් සිදු වේ. අර්ධ සුක්ෂම ක්‍රමයේ දී (Semi intensive) සතුන් හට දඟවල් කාලයේ දී නිදැල්ලේ හැසිරීමට ඉඩ ලබාදෙන බැවින් සතුන් අතර යහපත් සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් පවත්වාගෙන යා හැකි ය. එමෙන් ම, සුක්ෂම ක්‍රමයට සාපේක්ෂව අඩු පිරිවැයකින් වැඩි කිරි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. තව ද, නිදැලි ක්‍රමයට සාපේක්ෂව ගවයින් පෝෂණය කිරීම, අධික්ෂණය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වැඩි ශ්‍රමයක් අවශ්‍ය වේ.

මෙම ප්‍රදේශවල ගොවීන් එළ පාලනයට වඩා ගව පාලනයට වැඩි කැමැත්තක් දැක්වීම විශේෂත්වයකි. එයට හේතුව, ගව පාලනය හා සම්බන්ධ ඉහළ ලාභදායීතාවයයි. රජයේ විවිධ වැඩසටහන්, ව්‍යාපෘති, වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම සහ පාරිසරික තත්ත්වයන් වැනි සාධක මත පදනම් ව යාපනයේ එළදෙනුන් සංඛ්‍යාව මෙන්ම කිරි නිෂ්පාදන මට්ටම වෙනස් විය හැකි ය.

උතුරු ප්‍රදේශයේ දීපවාලි සහ නවරාත්‍රි ආදී උත්සව සමයේ දී කිරි සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් පවතී. දිනකට එක් එළදෙනකුගේ සාමාන්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය ලීටර 3.14 ක් වේ. මෙම කලාපවල ගොවීහු බහුතරයක් සාමාන්‍යයෙන් තම කිරි යල්කෝ , මිල්කෝ, කාගිල්ස්, සෞභාග්‍යය ඩිවලොප්මන්ට්, නෙස්ලේ, සමුපකාර මධ්‍යස්ථාන සහ සිල්ලර වෙළෙඳන්දන් ඇතුළු විවිධ ආයතනවලට අලෙවි කරති. කිරි ලීටරයක මිල රු. 170 සිට රු. 200 දක්වා අගයක් ගනී. ප්‍රදේශයේ ඇතැම් ගොවීහු ගිතෙල් සහ බටර් වැනි අගය එකතු කළ කිරි නිෂ්පාදන ද සිදු කරති.

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ එළකිරි නිෂ්පාදනය කරන ගොවීන්ගේ ව්‍යාප්තිය

එළකිරි නිෂ්පාදනය කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව

සතුන් සංඛ්‍යාව 10 ට අඩු	සතුන් සංඛ්‍යාව 10 ත් 50 ත් අතර	සතුන් සංඛ්‍යාව 50 ට වැඩි
9351	368	31

මූලය: ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2023

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ කිරි එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන (Milk collecting centers) හා අගය එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන (Value adding centers)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
එළකිරි එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	77	86	79	78	81	87
අගය එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව	7	6	7	9	10	14

මූලය ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2023

මෙම ගොවීන්ට වාවකව්වේරි, උඩුවිල් සහ කෝපායි පශු වෛද්‍ය කාර්යාලවලින් මෙන් ම කුණ්ඩසාලේ පශු වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය මගින් කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවාවන් ලබා දෙයි. මෙම සේවාවන් ගව නිවාස කළමනාකරණය, රෝග කළමනාකරණය, අභිජනනය, තණබිම් කළමනාකරණය සහ ඒකාබද්ධ ගොවිතැන් පද්ධති ඇතුළු පුළුල් පරාසයක් ආවරණය කරයි. කාගිල්ස්, ජේ.අයි.සී.ඒ. (JICA) සහ මිලකෝ වැනි පුද්ගලික සමාගම් සහ එම්.ඩී.ඩී (MOD) ව්‍යාපෘතිය මගින් මෙම කලාපවල කිරි ගොවීන්ට උපකාර කිරීම සඳහා අලෙවිකරණ සහාය, ණය යෝජනා ක්‍රම, සාන්ද්‍ර ආහාර නිෂ්පාදනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සහ වෙනත් විවිධ සේවාවන් සපයනු ලබයි.

ගොවීන් බහුතරයක් මූලික වශයෙන් තම ගවයින් පෝෂණය කරනු ලබන්නේ පිදුරු, සුපර් නේපියර් (Super Napier), CO3, මුගර් ග්‍රාස් (Sugar grass) ඇතුළු විවිධ තණකොළ වර්ග මෙන් ම වතුසාලු, හුලන්තලා, කරල්හැඬ, පෙනිතෝර, කුරුණෑගල ඩේසි වැනි දේශීය වල්පැළෑටි සපයා දීමෙනි. බොහෝ ගොවීන් තම ගවයින්ගේ ආහාර වේලෙහි ප්‍රධාන අංගයක් ලෙස භාවිතා කිරීමට සුපර් නේපියර් තණකොළ වගාවට ප්‍රමුඛත්වය දෙයි. ඔවුන් තම කුඹුරුවලින් පිදුරු ලබා ගනී, නැතහොත් සෙසු ගොවීන්ගෙන් මිල දී ගනු ලබයි.

ඉහත ආහාරවලට අමතර ව ප්‍රීමා, මහවැලි වැනි වෙළෙඳපොළෙහි පවතින සාන්ද්‍ර ආහාර හා පොල් පුන්තක්කු, තල පුන්තක්කු, සහල් නිවුඩු, පරිප්පු නිවුඩු, උඳු පොතු, රටකපු පොතු, තල් කොළ, බඩ ඉරිහු, බණ්ඨ (කැල්සියම්), විටමින් වැනි සෙසු සාන්ද්‍ර ආහාර ගොවීන් තම ගවයන්ගේ පෝෂණය සඳහා අතිරේකව සපයනු ලබයි.

වසරේ වියළි කාලයන් හි දී සයිලේජ් (silage) හා හේ (Hay) භාවිතය සතුන්ගේ සෞඛ්‍යය සහ නිෂ්පාදකතාවය ඵලදායීව පවත්වාගෙන යාමට ඉතා වැදගත් වේ. අධ්‍යයන වාර්තාවන්ට අනුව, අධි ප්‍රෝටීන සයිලේජ් භාවිතය මගින් කිරි නිෂ්පාදනයේ 27% ක වැඩි වීමක් නිරීක්ෂණය වේ. එම නිසා, යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ කිරි ගොවීන් සයිලේජ් නිෂ්පාදනය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

තම ගවයින්ට ජලය සැපයීමේ දී, කුඩා පරිමාණ ගොවීන් සාමාන්‍යයෙන් දිනකට දෙකුත් වතාවක් පමණ ජලය ලබා දෙයි. එයට හේතුව, ගවයන් නිදැල්ලේ හැසිරෙන තණබිම් ප්‍රදේශ, ඔවුන්ගේ වාසස්ථානයන් තරමක් දුරින් පිහිටීමයි.

අභිජනන ක්‍රම සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික අභිජනනය බහුල ව දක්නට ලැබේ. එසේ වුව ද, සමහර ප්‍රදේශවල මහා පරිමාණ ගොවීන් කෘත්‍රිම සිංචනය (AI – Artificial Insemination) තෝරා ගන්නේ එය උසස් තත්ත්වයේ ගවයින් සමඟ දෙමුහුම් අභිජනනය කිරීමට ඉඩ සලසන පහසු ප්‍රවේශයක් ලෙස සැලකීම හේතුවෙනි. මෙම කෘත්‍රිම සිංචනය කිරීමේ ක්‍රමයේ පිරිවැය සාමාන්‍යයෙන් රු. 800 සිට 1000 දක්වා වේ. කෙසේ වෙතත්, කෘත්‍රිම සිංචනය ආශ්‍රිත ව ඇතැම් විට අඩු සාර්ථකත්ව අනුපාතයන් පෙන්නුම් කරයි. සමහර කිරි ගොවිහිඹු AI ක්‍රමයේ කාර්යක්ෂමතාවයට සාපේක්ෂව වැඩි පිරිවැයක් සහ වැඩි කාලයක් ගත වීම හේතුවෙන් ස්වභාවික අභිජනන ක්‍රමවලින් වැළකී සිටීමට කැමැත්තක් දක්වති.

උතුරු ප්‍රදේශයේ වෙසෙන කිරි ගොවීන්ගෙන් 67% කෘත්‍රිම සිංචන ක්‍රම භාවිතා කරයි. එසේ වුව ද, බොහොමයක් ගොවීන් විසින් මෙහි සාර්ථකත්වය පිළිබඳ පැමිණිලි රැසක් ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. කෘත්‍රිම සිංචනය සාර්ථකවීමට බලපාන ප්‍රධාන කරුණු වන්නේ එළදෙනගේ නිවැරදි මදය (Heat) හඳුනා ගැනීම හා නිවැරදි අවස්ථාවේ දී කෘත්‍රිම සිංචනය සිදු කිරීමයි. බොහොමයක් කිරි ගොවීන් හට මේ පිළිබඳව ඇති දැනුම ඉතා අල්ප ය. එමෙන් ම, කෘත්‍රිම සිංචනය සිදු කරන නිලධාරීන්ගේ හිඟය හා නිවැරදි අවස්ථාවේ දී ඔවුන් ව ගෙන්වා ගැනීමට නො හැකි වීම කෘත්‍රිම සිංචනවල සාර්ථකත්වය පහළ බැසීමට හේතුවක් වී තිබේ. මෙම ප්‍රශ්නයට විසඳුමක් ලෙස කෘත්‍රිම සිංචන තාක්ෂණය පිළිබඳ ගොවීන් හට පුළුල් දැනුමක් ලබා දීම යෝග්‍ය වේ.

ඇතැම් ගොවීන් ගව ගාල් ඉදි කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් හෝ පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයෙන් මූල්‍ය ආධාර ලබාගෙන තිබේ. කෙසේ වෙතත්, රජයේ ආයතනවලින් කිසිදු ආධාරයක් නො ලැබුණු ගොවීන් මේ අතර සිටින අතර, ඔවුන් මෙම නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික අරමුදල් භාවිතා කොට ඇත. කලාපයේ ගොවීන්ගෙන් බහුතරයක් තම ගවයින්ට සුදුසු නිවාස ඉදි කිරීමේ දී, ප්‍රමාණවත් ඉඩක් සහතික කිරීම, සිමෙන්ති බිම්, අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ නිසි පරිදි වාතාශ්‍රය ලැබීම සහතික කිරීම ඇතුළු ඇතැම් ප්‍රධාන සාධකවලට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදෙයි. මෙම ප්‍රදේශයේ ඇතැම් ගොවිහිඹු තම ගව ගාලේ අතුරුතුව (Litter) සඳහා වැලි භාවිතා කිරීමට කැමැත්තක් දක්වති.

මෙම ප්‍රදේශයේ ගවයන් පසුගිය වසර තුළ විවිධ සෞඛ්‍ය ගැටලුවලට මුහුණ දුන් අතර කිනිතුලු උණ (Cattle fever ticks), කිරි උණ (Milk fever or hypocalcaemia), ගැටිති වර්ම රෝගය, පැපොල, black leg quarter සහ බුරුළු ප්‍රදාහය (Brucellosis) ඒ අතරින් කිහිපයකි.

වියළි කලාපයේ පවතින දේශගුණික තත්ත්වයන් සෑම ගව විශේෂයකට ම සුදුසු නොවේ. මෙය යාපනය දිස්ත්‍රික්කය තුළ කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට ඇති ප්‍රධාන බාධකයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. යාපනයේ දේශගුණික තත්ත්වය කිරි නිෂ්පාදනයට යම් යම් අහිතකර තත්ත්වවලින් බලපෑම් ඇති කරනු ලබයි. ජල හිඟය, පෝෂ්‍යයදායී කොළ පැහැයෙන් යුත් තෘණ හිඟය, ඉහළ උෂ්ණත්වය මෙයට නිදසුන් වේ. මෙයට විසඳුමක් වශයෙන් විවිධ පර්යේෂණ කාණ්ඩයම් විසින් සිදු කරන ලද පර්යේෂණයන් හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සුනන්දිනි (Sunandini) නම් වියළි කලාපයට යෝග්‍ය ගව විශේෂයක් හඳුන්වා දී ඇත.

මෙයට අමතර ව, යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ කිරි නිෂ්පාදනයට ඇති තවත් ප්‍රධාන ගැටළුවක් වන්නේ ගොවීන්ගේ ආර්ථික අපහසුතා සහ රජය විසින් කිරි ගොවිතැන ඉහළ නැංවීම සඳහා ලබාදෙන ණය පහසුකම් පිළිබඳව ඇති නො දැනුවත්භාවයයි.

වියළි කලාපයේ කිරි ගොවිතැනට බලපාන ප්‍රධාන අභියෝග

- කිරි හා වැඩි දියුණු කළ කිරි නිෂ්පාදන සඳහා ශිතාගාර පහසුකම් අවම වීම
- ඉහළ වෙළෙඳපොළ මිලක් සහිත අගය එකතු කරන ලද කිරි නිෂ්පාදන පිළිබඳව දැනුම අවම වීම.
- කිරි ගොවිතැන වැඩි දියුණු කරමින් පවත්වාගෙන යාම සඳහා පළපුරුදු සේවකයින් හා වෘත්තීය දැනුම සහිත නිලධාරීන් අවම වීම
- සතුන්ගේ ආහාර සඳහා වැයවන වියදම අධිකවීම හේතුවෙන් නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යාම.
- කිරි සහ සත්ව ආහාර ප්‍රවාහනය සඳහා ප්‍රවාහන පහසුකම් හිඟකම .
- සති අන්තවල දී ගොවීන්ගේ කිරි අලෙවි කිරීම සඳහා වෙළෙඳපොළ පහසුකම් අවම වීම.
- දෙමුහුන්වලට සාපේක්ෂ ව ඉන්දියානු සහ දේශීය ගව විශේෂ වල SNF අගය සහ මේද අනුපාතය වැඩි වීම
- කෘත්‍රිම සිංචනය සහ ස්වභාවික අභිජනනය සඳහා පහසුකම් නොමැති වීම.

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා පවතින අවස්ථාවන් පොදුවේ ගත් කළ පහත පරිදි වේ.

- කිරි හා කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන වන මි කිරි , යෝගට්, අයිස් ක්‍රීම් යනාදිය සඳහා ඉහළ වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුමක් පැවතීම.
- නෙස්ලේ යනා දී පෞද්ගලික ආයතන මගින් ගව පට්ටි ලබාදීම, කිරි පැස්ටරීකරණය සඳහා පහසුකම් ලබාදීම, කිරිවල ගුණාත්මකභාවය මැනීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම සහ කිරි ප්‍රවාහනය සඳහා පහසුකම් සැලසීම මේ අතර ප්‍රධාන වේ.

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ කිරි නිෂ්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීමට පියවර ගත්ත ද තවමත් එය ප්‍රශස්ත මට්ටමකට පැමිණ නැත. යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ දිනකට එක් සතෙකුගේ සාමාන්‍ය එළකිරි නිෂ්පාදනය (ලීටර්) කෙරෙහි ගොවීන්ගේ අත්දැකීම්, සතුන්ට ජලය සපයන වාර ගණන, සාන්ද්‍ර ආහාර ලබාදීමේ වාර ගණන, දිනකට ලබාදෙන සාන්ද්‍ර ආහාර ප්‍රමාණය (කිලෝග්‍රෑම්), දිනකට ලබාදෙන අතිරේක බණිප් ප්‍රමාණය (කිලෝග්‍රෑම්), කළමනාකරණ පද්ධති වර්ග යනා දී සාධක බලපෑම් ඇති කරයි. මේ හේතුවෙන් කිරි නිෂ්පාදනය කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් කිරීම සිදු කළ යුතු ය.

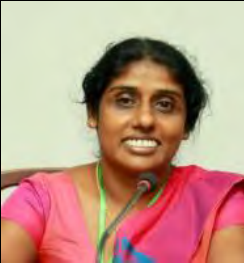
උතුරු පළාතේ කිරි ගොවිතැනට නව ආලෝකයක් ලබාදෙමින් යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය සහ මුල්ලායි කිරි නිෂ්පාදන ආයතනය එක් ව බෙලි රසැනි යෝගට් පානයක් වෙළෙඳපොළට හඳුන්වා දී තිබේ. මෙයට අමතර ව මුල්ලායි කිරි නිෂ්පාදන ආයතනය මගින්

පැස්ටරිකරණය කරන ලද කිරි, මී කිරි, යෝගට්, ගී සහ කොටේස් විස් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. මොවුන්ගේ නිෂ්පාදනයන්ට යාපනය ප්‍රදේශය තුළ ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී.

යාපනයේ කිරි ගොවිතැනට අත හිත දෙමින් 2016 වසරේ දී යාපනයේ උරුම්පරායි හි නෙස්ලේ කිරි සිසිලන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවන ලදී. වර්තමානය වනවිට යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් 2000 කට වැඩි පිරිසක් නෙස්ලේ ආයතනය හා එක් ව ගුණාත්මක බවින් හා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිත බවින් යුත් නැවුම් කිරි නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි. නැවුම් කිරි නිෂ්පාදනය සඳහා කිරි ගොවීන් හට අවශ්‍ය බොහෝමයක් සේවාවන් මෙම ආයතනය මගින් සපයනු ලැබේ.

ගොවීන්ගේ අත්දැකීම් සහ කළමනාකරණ පද්ධති වර්ගයන්ට වඩා අනෙකුත් සියලුම සාධක සතුන්ට ආහාර ලබාදීමේ ක්‍රියාකාරකම් හා සම්බන්ධ වේ. එබැවින් ආහාර වල ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධ දැනුම සහ එමගින් කිරි නිෂ්පාදනයට ඇති බලපෑම පිළිබඳ තොරතුරු නිවැරදි ව ගොවීන් අතර බෙදාහැරීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි.

පර්යේෂණ වාර්තාවන් ට අනුව උතුරු ප්‍රදේශයේ බොහෝමයක් කාන්තාවන් සිය පාසල් අධ්‍යාපනය නිම කොට නොමැත. ඔවුන්ගෙන් බොහෝ පිරිසක් විරැකියාවෙන් පෙළෙමින් දිළිඳු ජීවිත ගත කරති. මේ අතර තිස් වසරක ජන වාර්ගික යුද්ධය නිමා වීමෙන් පසු වැන්දඹු කාන්තාවන් වන්නී කිරි පුනර්ජනනය ව්‍යාපෘතිය සමඟ එක් වී කිරි ගොවිතැනෙහි නියැලෙමින් සිය ජීවනෝපාය තර කොට ගෙන ඇත. මෙමගින් පෙනී යන කරුණ වන්නේ වර්තමානයේ උතුරේ හි විරැකියාවෙන් පෙළෙන කාන්තාවන් හට කිරි ගොවිතැන පිළිබඳ දැනුම ලබා දී ඔවුන් එම ක්ෂේත්‍රයට යොමු කිරීම කාලෝචිත බවයි.

සාගරිකා හිටිහාමු
 ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරිනී
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා
 පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ඩී.එම්.ඒ.ඩී. සමරකෝන්
 විමර්ශක
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු
 පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ඒ.ඩී.ජේ.කේ. අලුත්ගේ
 විමර්ශක
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු
 පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ගොවි ජනතාවගේ අභිවෘද්ධිය සහ තිරසර කෘෂිකර්මාන්තයක් සඳහා ගොවි සංවිධාන ඵලදායීත්වය

ප්‍රජාවකට තමන්ගේ සුභසාධනය සහ සංවර්ධනය වෙනුවෙන් තමන් විසින් ම සාමූහික ව තීන්දු තීරණ ගැනීම මෙන් ම ක්‍රියාත්මක වීමට සහය හෝ අවස්ථාවන් සම්පාදනය (Helping people to help themselves) ප්‍රජා සංවර්ධනය ලෙස සැකවින් අර්ථ දැක් වේ (Frank & Canada ,1999). ප්‍රජා සංවර්ධනයේ දී අපේක්ෂිත ප්‍රජාවගේ යහපැවැත්ම(wellbeing) වර්ධනය සහ සුරක්ෂිත වීම සඳහා සංවිධානගත වීම අත්‍යවශ්‍ය ය (Aruma 2017, Onah 2015). තම අවශ්‍යතා සාමූහික ව සාක්ෂාත් කර ගැනීමටත් සිය ආරක්ෂාව සුරක්ෂිත කරගැනීම සඳහාත් යන අරමුණු උදෙසා මිනිසා ස්වභාවිකව ම කණ්ඩායම්ගත සත්ත්වයෙකු ලෙස විකාශනය වී තිබේ. Apuan (1988) සහ Dizon (2016) විග්‍රහ කරනු ලබන ආකාරයට මානව වර්ගයා තුළ වන නිසභ සමාජශීලීභාවය, සිය සාමූහික සුභසිද්ධිය සඳහා, සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථිර ව්‍යුහයක් සහිත සංවිධාන පිහිටුවා ගැනීමට සහ ඒවා පවත්වා ගැනීමට පෙළඹීම සිදු කරයි.

සංවිධානගත වීම තුළින් ප්‍රජාවගේ කේවල් කිරීමේ බලය වැඩි වීම මෙන් ම සාමූහික ක්‍රියාකාරීත්වය සහ අභියෝගවලට තනි තනි පුද්ගලයන් ලෙස නොව සමාජීය කණ්ඩායමක් ලෙස ද මුහුණ දීමට අවස්ථාව ලැබීම යන වාසිදායක තත්ත්වයන් හිමි වේ (Bosc, 2018). ඒ අනුව, සාමූහික ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අවශ්‍යතාවයක් සහ එම අවශ්‍යතාවයේ ප්‍රතිඵලයක් ද වන ප්‍රජා සංවිධාන, ප්‍රජා සංවර්ධන කර්තව්‍ය සඳහා අනිවාර්යයෙන් ම අවශ්‍යවන්නා වූ සාධකයක් බව පැහැදිලි ය.

ගොවි සංවිධාන (Farmer Organizations) පිළිබඳව සලකා බැලීමේ දී Penunia (2011), විසින් සඳහන් කර ඇති ආකාරයට ගොවි සංවිධාන ගොවීන්ට නිපුණතා ලබා ගැනීමට, නව යෙදවුම්වලට ප්‍රවේශ වීමට, නව ව්‍යවසායන් ඇතිකිරීමට, ඉහළ ආදායම් උත්පාදනය සඳහා, ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන වඩාත් ඵලදායී ලෙස අලෙවි කිරීමට උපකාරී වන සහ උපකාරී කරගත හැකි සංවිධානයක් වේ.

සංවිධානගත ගොවීන්ට, සිය නිෂ්පාදනයන් සිදු කිරීමට, ඒ සඳහා අගය එකතු කිරීමට (Value-addition), තම භාණ්ඩ අලෙවි කිරීමට සහ මූල්‍ය සේවා සපයා ගැනීමට වඩාත් වාසිදායක අවස්ථා සැලසේ. Tolno, (2008) ට අනුව, ගොවි සංවිධානය සිල්ලර සහ තොග වෙළෙඳපොළවල් සමඟ එලදායි සම්බන්ධතා වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු සහ ප්‍රවේශයන් ලබාදීම මෙන් ම, කුඩා පරිමාණ (small scale) ගොවීන්ගේ ගොවිතැන පරිවර්තනය කිරීම සඳහා ද වැදගත් ආයතනයකි. ඒ අනුව (Tolno, 2008) ප්‍රකාශ කර සිටින්නේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින කෘෂිකාර්මික ආර්ථිකයන් හි, කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්ති විවිධ ආයතනික, තාක්ෂණික සහ ආයෝජන බාධක ඉවත් කරමින් සම්පත් හිඟ ගොවීන් ශක්තිමත් කිරීමට හැකි වන පරිදි ගොවි සංවිධාන පිහිටු වීම කළ යුතු බවයි.

සංවිධාන සහ ගොවි සංවිධාන පිළිබඳ ඉහත පොදුවේ දක්වා ඇති සියලුම අදහස් හුදු අතිශෝක්තීන් නොවන බව පැහැදිලි ය. ඒ අනුව, ප්‍රජා සංවර්ධනයේ දී, සංවිධානගත වීමේ වැදගත්කම සහ එහි වාසිදායකත්වය අවිවාදාත්මක ය. විශේෂයෙන් ම, කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවගේ සංවර්ධනය අරමුණු කරගත් ප්‍රවේශයන්හි දී ගොවි සංවිධානයන්ගේ වැදගත්කම ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර එකී සංවර්ධන උත්සහයන්ගේ සාර්ථකත්වය කෙරෙහි ගොවි සංවිධානයන්ගේ සාර්ථකත්වය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය ද අතිශය වැදගත් සාධකයක් වේ.

මෙම ලිපියේ අරමුණ වන්නේ මූලික වශයෙන් මෙරට ගොවි ප්‍රජාවගේ සුභ සිද්ධිය සහ ඔවුන්ගේ ජීවිකා වෘත්තිය වූ කෘෂිකර්මාන්තයේ උන්නතිය සඳහා පිහිට වූ ගොවි සංවිධාන, අපේක්ෂිත අරමුණු සාධනය සඳහා කොතෙක් දායක වී ද යන්න සහ ඒ සඳහා ගොවි සංවිධාන සතු විභවතාවය නියාමාකාරයෙන් උකහා ගැනීමට කටයුතු කළ යුත්තේ කෙසේ ද යන්න සාකච්ඡා කිරීමයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන වත්මන් ගොවි සංවිධානයන් හි ආරම්භය

1970 දශකයේ අග සහ 80 දශකයේ මුල සිට ලොව පුරා සිදු වූ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් හි පරිවර්තනයට අනුරූප ව, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ ද ඇති වූ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ සහ තීන්දු මෙරට ගොවි සංවිධාන හඳුන්වා දීම සඳහා හේතු වූ බව සඳහන් කළ හැකි ය. ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ (Structural changes) සහ ලිබරල්කරණ ප්‍රතිපත්ති (liberalization policy), සංවර්ධන උපාය මාර්ගය ලෙස ලොව පුරා පැතිරයෑම ආරම්භ වූ ඉහත සඳහන් කාලවකවානුව තුළ, ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි රජයන්ගේ මැදිහත්වීම් සීමා කිරීම මෙන් ම ඒ අනුව රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලනය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය තත්ත්වයන්ගේ වෙනස්වීම් සිදුවීම ආරම්භ විය. මෙම වාතාවරණය මත ඇති වූ ආයතනික වෙනස්කම් සහ රජයේ අනුග්‍රහයන් සීමා වීම් තුන්වන ලෝකයේ රටවල ගොවි ප්‍රජාවට ඍජු බලපෑමක් ඇති කරන ලදී.

රජය විසින් කෘෂිකාර්මික සහාය සහ සේවා සැපයීම අපේක්ෂා කිරීම වෙනුවට, ලොව පුරා බහුතර ගොවි ප්‍රජාවට තමන් වෙත ම තම පැවැත්ම සහ ජීවිකාව පිළිබඳ වගකීම පැවරුණි. මේ තත්ත්වය තුළ, ප්‍රජා සංවර්ධනය අරමුණු කරගත් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, සහ වෙනත් සිවිල් සංවිධානයන්ගේ මැදිහත් වීම් මත හෝ නො එසේනම් ගොවීන් තමන් විසින් ම තම පැවැත්ම වෙනුවෙන් සංවිධානගත වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගොවි සංවිධාන ආරම්භ වීම ලොව පුරා බහුලව දැකිය හැකි ලක්ෂණයක් විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි ජනතාව අත්දැකූ එම සංසිද්ධීන්ගේ ප්‍රතිඵලයන්ට එක් නිදසුනක් ලෙස වගා නිලධාරීන්, කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවක වැනි නිලධාරීන් හරහා බිම් මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක වූ කෘෂිකාර්මික සේවා සැපයීම අහෝසි වීම සහ ඊට සමගාමී ව කෘෂිකර්මාන්තය සහ කෘෂිකාර්මික ජන ජීවිතය කෙරෙහි වූ බලපෑම සඳහන් කළ හැකි ය (De Silva, 2011). ඒ අනුව බිම් මට්ටමේ වූ කෘෂිකාර්මික සේවා සැපයීම් අඩපන වීම ප්‍රමුඛ ව අත්දකින ලද තත්ත්වයක් වූ අතර ඒ තත්ත්වය තුළ ගොවීන්ට තමන්ගේ අවශ්‍යතා තමන් විසින් ම සපුරාගැනීම පහසු කිරීමටත්, ඔවුන්ගේ යහපැවැත්ම සහ මෙරට කෘෂිකර්මාන්තයේ උන්නතිය සඳහාත් රජය විසින් ස්ථාපිත කර දෙන ලද යාන්ත්‍රණය ගොවි සංවිධාන වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වන ගොවි සංවිධාන, 1991 අංක 4 දරන ගොවිජන සේවා සංශෝධන පනත මගින් ස්ථාපිත කර තිබේ. එම පනතේ 33(4) වගන්තියේ ගොවි සංවිධාන පිහිටුවීමේ අරමුණ පහත පරිදි සඳහන් වේ.

- ප්‍රදේශය සඳහා කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම;
- ගම් මට්ටමේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම සහ වාරිමාර්ග කටයුතු අලුත්වැඩියා කිරීම;
- නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීම සහ බීජ, පොහොර සහ කෘෂි රසායන බෙදා හැරීම;
- රජයේ සංවිධාන සහ ප්‍රාදේශීය ගොවීන් අතර සහයෝගීතාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම;
- ගොවි ප්‍රජාවට ප්‍රයෝජනවත් වන පරිදි කොමසාරිස් විසින් අනුමත කරන ලද වෙනත් ක්‍රියාකාරකම් වල නිරත වීම.

ගොවි සංවිධාන සතු තෛතික බලය සහ පැවරී ඇති වගකීම්

ගොවි සංවිධාන වෙනත් ඉහත අරමුණු සාර්ථක ව ඉටු වීම සහතික කිරීමත්, ඒ අනුව ගොවි ප්‍රජාවගේ යහපැවැත්ම සාක්ෂාත් කිරීම, රටේ ආහාර නිෂ්පාදනය වර්ධනය, පරිසර පද්ධතිය සහ සම්පත් ආරක්ෂා කිරීමටත් දායක විය හැකි පරිදි 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනත මගින් ගොවි සංවිධාන වෙත සැලකිය යුතු මට්ටමින් බලතල සහ වගකීම් පවරා දී තිබේ. එකී බලතල සහ වගකීම් සලකා බැලීමේ දී, ගොවි සංවිධානය වනාහී ඉතාමත් ශක්තිමත් විභවතාවක් සහිත නීතිමය ආයතනයක් බව පැහැදිලි ය .

ඉහත සඳහන් කළ 2000 අංක 46 පනත මගින් ගොවි සංවිධාන වෙත

පවරා ඇති බලතල සහ වගකීම් කිහිපයක් මෙසේ ය. පනතේ 43(3) වගන්තිය පවසන්නේ සෑම ලියාපදිංචි ගොවි සංවිධානයක් ම අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් සහ පොදු මුද්‍රාවක් ඇති ආයතනයක් වන අතර ඊට ආයතනික නාමයෙන් වෙනත් පාර්ශ්වයන්ට එරෙහි ව නඩු පැවරීමට සහ වෙනත් පාර්ශ්ව විසින් ගොවි සංවිධානයට එරෙහි ව නඩු පැවරීමටත් හැකියාව ඇති බවයි. ඒ අනුව, ගොවි සංවිධානය බිම් මට්ටමේ ඇති වෙනත් කිසිදු ප්‍රජා සංවිධානයක් භුක්ති නො විඳින නීත්‍යානුකූල හා විධිමත්භාවයක් සහිත සංවිධානයක් බව පැහැදිලි වන අතර ඕනෑම පාර්ශ්වකරුවෙකුට ගොවි සංවිධානය සමඟ ගනුදෙනු කිරීම පහසු මෙන් ම ආරක්ෂාකාරී ද වේ. පනතේ 43(8) වගන්තිය අනුව ඕනෑම ගොවි සංවිධානයකට මෙම පනතේ අවශ්‍යතා සඳහා අවශ්‍ය විටෙක තම බල ප්‍රදේශය තුළ ඇති කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල හිමිකරුවන් සහ භුක්තිකරුවන්ගේ රැස්වීම් කැඳවා සාමූහික තීරණ ගැනීමටත් වගාව සහ වෙනත් අදාළ කාර්යයන් පිළිබඳව සැලසුම් සකස් කිරීමටත් හැකියාව පවතියි.

පනතේ 45 වැනි වගන්තිය පහත පරිදි ගොවි සංවිධාන වෙත සැලකිය යුතු මූල්‍ය බලයක් සපයා ඇත. ඒ අනුව, සෑම ගොවි සංවිධානයකට ම, නියමිත බැංකුවලින් හෝ රාජ්‍ය ආයතනවලින් ණය හෝ අත්තිකාරම් ලබා ගත හැකි ය. නියමිත කාලසීමාවක් තුළ එම ණය ආපසු අයකර බැංකුවට ගෙවීමේ පදනම මත ඒකාබද්ධ ණය යෝජනා ක්‍රම යටතේ එහි සාමාජිකයන් සඳහා නියමිත බැංකු හෝ රාජ්‍ය ආයතනවලින් ණය ලබා ගැනීම; කිසියම් වංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් අත්පත් කර ගැනීම, තබා ගැනීම හෝ බදු දීම හෝ කුලියට ගැනීම, උකස් කිරීම, ඇප කිරීම, විකිණීම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් බැහැර කිරීම; ගොවි සංවිධානයක මුදල් එහි රාජකාරී ඉටු කිරීමේ දී භාවිතා කිරීමටත්, එහි බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ලබාගත් මුදල් එහි සාමාජිකයන්ට ණය ලබාදීම සඳහා භාවිතා කිරීමටත් හැකියාව තිබේ. තව ද ගොවි සංවිධානයකට එහි සාමාජිකයන්ගෙන් තැන්පතු ලබා ගත හැකි අතර එය එහි සාමාජිකයන්ට ණය ලබා දීම සඳහා භාවිතා කිරීමට ද හැකියාව පවතී.

ඉහතින් පැහැදිලි ව පෙනෙන ආකාරයට ගොවි ප්‍රජාවගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යොදාගත හැකි පුළුල් මූල්‍ය බලයක් ගොවි සංවිධාන වලට තිබේ. පනත මගින් සපයන මෙම මූල්‍ය බලතල මෙන් ම අදාළ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ නීති නියාමනය සහතික කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපාදන ද පනතේ ම පැහැදිලි ව සඳහන් කර ඇත. පනතේ 44 වැනි වගන්තියේ පැහැදිලි ව දක්වා ඇති පරිදි කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට හෝ ඒ වෙනුවෙන් සාමාන්‍යයෙන් හෝ විශේෂයෙන් බලයලත් ජනරාල්වරයාගේ නියෝජිතයෙකුට සෑම ගොවි සංවිධානයක ම ගිණුම් පරීක්ෂා කිරීමට හිමිකම් පවතී.

මෙයට අමතර ව, පනතේ පහත සඳහන් වගන්ති මගින් ද ප්‍රජාවට වඩා හොඳින් සේවය කිරීමට සහ රටේ ආහාර නිෂ්පාදනයට දායක වීමට ගොවි සංවිධානය සතු බලතල සහ විභවතාවය වඩාත් හොඳින් පැහැදිලි වේ. පනතේ අංක 46 වගන්තිය. "කුඩා ගොවි කණ්ඩායම් ඔවුන් විසින් සිදු කරනු ලබන කෘෂිකාර්මික කටයුතු හෝ ඔවුන් අතර ඇති සබඳතා සම්බන්ධයෙන් එක් ව සංවිධානයවීමට දිරිමත් කිරීම ගොවි සංවිධානයක යුතුකම විය යුතු ය"

48 (අ) වගන්තිය මගින් පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව සහ එක් එක් කන්න සඳහා කුඹුරු වගා කිරීම සඳහා වැඩසටහන් සකස් කිරීම තුළින් කෘෂිකාර්මික ඉඩම් වගා කිරීමට ඉඩම් හිමියන් හෝ භුක්තිකරුවන් පෙළඹවීම සිදු කළ යුතු ය. (ආ) ගොවි සංවිධාන බල ප්‍රදේශය තුළ සතුටුදායක ලෙස වගා නො කරන කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම සහ වාර්තා සකස් කිරීම; (ඇ) එහි බල ප්‍රදේශය තුළ පාංශු සංරක්ෂණය, කාර්යක්ෂම ජල භාවිතය, කොම්පෝස්ට් පොහොර භාවිතය දිරිමත් කිරීම සහ එම

ප්‍රදේශයට නිර්දේශිත කෘෂිකාර්මික බෝග වගා කිරීම නිර්දේශ කිරීම සහ එවැනි පශු සම්පත් සහ මිරිදිය මත්ස්‍ය වර්ග බෝ කිරීම නිර්දේශ කිරීම; (ඊ) එහි බල ප්‍රදේශයේ හිමිකරුවන්, වගාකරුවන්, පදිංචිකරුවන් සහ කෘෂිකාර්මිකයින් දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පරිසර හිතකාමී ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට ඔවුන් දිරිමත් කිරීම ද ගොවි සංවිධානයේ වගකීම වේ. තව ද, 49 (2) අනුව කෘෂිකර්මාන්තයට අදාළ භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීමේ නීත්‍යානුකූල බලයක් ලියාපදිංචි ගොවි සංවිධානයක් සතු වේ.

ගොවි සංවිධාන ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ ප්‍රගතිය

ඉහත සාකච්ඡා කළ වගන්ති කිහිපයෙන් වුව ද, ගොවි ප්‍රජාව සංවර්ධනය කිරීමට සහ රටේ ආහාර නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට දායකවීම සඳහා ප්‍රමාණවත් බලතල සහ නීතිමය අධිකාරියක් ගොවි සංවිධානය වෙත පවරා ඇති බව පැහැදිලි වේ. එසේ වුව ද, මෙරට ගොවි සංවිධාන, ඒවා පිහිටුවීම මඟින් බලාපොරොත්තු වූ අපේක්ෂාවන් සතුටුදායක අන්දමින් ඉටු කරගෙන තිබේ ද යන්න ගැටළු සහගත ය. ගොවි සංවිධාන විසින් විසඳුම් අපේක්ෂා කළ ගැටලු ගොවි සංවිධානයන් පිහිටුවා වසර 30ක් ගෙවී ගොස් ඇතත් තවමත් එලෙසම පැවතීමෙන් ගොවි සංවිධානයන් පිහිටුවීමෙන් අපේක්ෂා කළ අරමුණු ඉටු වී නොමැති බව පෙනීයයි. උදාහරණයක් ලෙස, වගකිවයුතු නිලධාරීන්ගේ සහ බලධාරීන්ගේ නිසි සහය ඇතිව ගොවි සංවිධාන අපේක්ෂිත පරිදි ක්‍රියාත්මක වී නම්, වත්මන් ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර බෝග ක්ෂේත්‍රයේ ඇති ප්‍රබ්ලතම ගැටලු බොහොමයක් නිසැකවම නො පවතින්නට ඉඩ තිබුණි.

මෙම ගැටලු වලින් කිහිපයක් නම්, බිම් මට්ටමේ මනා නිෂ්පාදන සැලසුම් නොතිබීම සහ ඒ හේතුවෙන් පැන නැගී ඇති නිෂ්පාදන අක්‍රමවත්භාවය, වරින්වර කළින් කළ සිදුවන නිෂ්පාදන අතිරික්ත සහ හිඟතාවයන් සහ මිල මට්ටම් හි විශාල උච්ඡාවචනයන් නිරන්තර අත්දැකීමට සිදුවීම, කෘෂි උපදේශන සේවා, බීජ සහ යෙදවුම් ගැටලු, නවතාක්ෂණය යොදාගැනීම සහ ඒ සඳහා උත්සහයන් අවම වීම, පිරිවැය ඉහළ යාම තුළ කෘෂි ආදායම් අවමවීම, වෙළෙන්දන් සහ අතරමැදියන් විසින් ගොවීන් සහ පාරිභෝගිකයන් යන දෙදිශය ම සුරාකෑම, තරුණ තරුණියන් කෘෂිකර්මාන්තයෙන් ඉවත්වීම යනාදියයි.

ඒ අනුව, ගොවි සංවිධාන නිර්මාණය කිරීමෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු සතුටුදායක ලෙස ඉටු වී නම් මෙරට ආහාර බෝග ක්ෂේත්‍රය ආශ්‍රිත ඉහත දැක් වූ ආකාරයේ ගැටලු ඇති වීමේ හැකියාවක් නැත. එසේ නොවීම තුළ මේ දක්වා ගොවි සංවිධාන ක්‍රියාකාරීත්වය සිදුව ඇති ආකාරය පිළිබඳ පැහැදිලි ප්‍රශ්නාර්ථයක් පවතී.

වසර ගණනාවක් පුරා මෙරට ආහාර බෝග ක්ෂේත්‍රය තුළ සිදු කරන ලද සමාජ ආර්ථික පර්යේෂණ සොයාගැනීම් ද ඉහත කරුණ සනාථ කරන සාධක සපයයි. උදාහරණ ලෙස Gamage (2012) අධ්‍යයනයට අනුව ගොවි ජනතාවගේ දිරිද්‍රව්‍යවයට හේතු වන දේශීය කෘෂිකාර්මික අංශයේ මූලික ගැටලු වන්නේ අඩු ඵලදායිතාව(Low productivity), යෙදවුම්වල අධික පිරිවැය, යෙදවුම් අවහාවිතය, නිෂ්පාදන සැලසුම් නොමැතිකම සහ ගොවීන් අතර සාමූහික බව අඩුවීම, උපදේශන සේවා නිසි ලෙස සිදු නොවීම,විධිමත් ණය ලබාගැනීම් සඳහා ප්‍රවේශය සහ පහසුකම් අඩුකම, වගාවන්, දේශගුණික තත්ත්වයන් සහ එහි බලපෑමට බහුලව ලක්වීම යනාදියයි. Damayanthi, (2013) සහ De Silva, (2015) අනුව, කෘෂිකර්මාන්තයෙන් ලැබෙන අඩු ආදායම සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන් හි විකල්ප ආදායම් අවස්ථා නොමැතිකම හේතුවෙන් ගොවිතැනින් බැහැර ව ශ්‍රමය නාගරික ප්‍රදේශයන්ට සංක්‍රමණය වීමක් බහුලව දැකිය හැකි ය. එම ශ්‍රමිකයින් පෞද්ගලික ආරක්ෂක අංශ සහ ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ සහායකයින් වැනි අඩු වැටුප් ලබන තාවකාලික වෘත්තීන්ගේ නියලේ . මීට අමතර ව මෙරට, විශේෂයෙන් ම කාන්තාවන් ගෘහ සේවිකාවන් ලෙස මැදපෙරදිග රටවලට සංක්‍රමණය වීම නිසා දරුවන්ගේ රැකවරණය පිළිබඳ ගැටලු මතුවීම සහ පවුල් සංස්ථාව බිඳවැටීම් වැනි සමාජ ගැටලු ඇතිවීම් ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික සමාජය තුළ බෙහෙවින් දක්නට ලැබේ. එසේ ම, ග්‍රාමීය තරුණ පිරිස් බහුතරයක් ජීවනෝපාය වශයෙන් ගොවිතැන අතහැර ත්‍රිවිල් රට පැදවීම වැනි අඩු ඵලදායි සහ අඩු ආදායම් සහිත ජීවනෝපායයන් වෙත යොමු වී ඇති අතර එය තවත් බරපතල කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන සමාජ බලපෑම් ඇති කිරීමට හේතුවිය හැකි තත්ත්වයක් බව පෙනේ.

පනතේ දැක්වෙන ආකාරයට ගොවි සංවිධාන පිහිටුවීමෙන් අපේක්ෂිත බලාපොරොත්තු ඉටුවන පරිදි එම සංවිධාන, ප්‍රශස්ත ලෙස ක්‍රියාත්මක වූයේ නම් ගම් මට්ටමින් මෙයට වඩා ඵලදායි සහ විකල්ප ආදායම් මාර්ගයන් ඇතිවීම, කෘෂිකාර්මික ආදායම වැඩිවීම, සහ තරුණ තරුණියන් කෘෂිකර්මාන්තයට වඩාත් නැඹුරුවීම සහ ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික සමාජය තුළ අත්දැකිය හැකි ගැටලු රාශියකට විසඳුම් ලැබෙනු නිසැක ය.

කෙසේ වෙතත්, ගොවි සංවිධාන විසින් මේ දක්වා අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවීම සතුටුදායක ආකාරයෙන් සිදුව නොපැවතිය ද එම සංවිධානය ගොවි ප්‍රජාවගේ සංවර්ධනය සඳහා සහ මෙරට කෘෂිකර්මාන්තයේ උන්නතිය උදෙසා අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් බව අවිවාදාත්මක ය. ගොවි සංවිධාන සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ අධ්‍යයනයන්ගෙන් හෙළිවන ආකාරයට ගොවි සංවිධානයන් හි දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වයට මූලික වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ පනත මගින් ගොවි සංවිධාන වෙත පවරා ඇති බලතල මෙන් ම වගකීම් සහ ගොවි ප්‍රජාවගේ යහපැවැත්ම සහතික කිරීමට ගොවි සංවිධානයට ඇති හැකියාව පිළිබඳව එහි සාමාජිකයින් සහ ගොවි නායකයින්ට ද ප්‍රමාණවත් අවබෝධයක් නොමැති වීමයි. මෙයට අමතරව, බිම් මට්ටමේ සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් වගකිව යුතු නිලධාරීන්ගේ සහාය ගොවි ප්‍රජාව වෙත ප්‍රමාණවත් ආකාරයෙන් ලැබෙන්නේ ද යන්න ගැටලු සහගත ය. මෙම තත්ත්වය ගොවි සංවිධානයන් හි මනා ක්‍රියාකාරීත්වයට මෙන් ම එමගින් මෙරට ගොවි ප්‍රජාවගේ සංවර්ධනයට සහ රටේ සෞභාග්‍යයට ද සෘජුව අත්වීමට තිබූ ප්‍රතිලාභ ගිලිහී ගොස් ඇති බව පෙනීයයි. ගොවි ජනතාව අතර ග්‍රාමීය මට්ටමේ නිලධාරීන්ගේ විශ්වසනීයත්වය අඩු වැඩි වශයෙන් හීන වී ඇති අතර ඔවුන් සමඟ විශ්වාසය හා ධනාත්මක සමීප සබඳතා ගොඩනගා ගැනීමට නිලධාරීන් බොහෝ විට අසමත් වී ඇති බවක් ද පෙනී යයි. ගොවි සංවිධාන තුළ බොහෝවිට පවතින දිගු කාලීන සහ අකර්මණ්‍ය නායකත්වය ද, නියමාකාරයෙන් නිලවරණ මගින් තරුණ පිරිස් නායකත්වයට පත් නොවීම ද, ඒවායේ අපේක්ෂිත ක්‍රියාකාරීත්වයට බාධක වී ඇති බව නො රහසකි.

ඉහත දීර්ඝ ව සාකච්ඡා කළ කාරණා අනුව පැහැදිලි වන ආකාරයට මෙරට ආහාර බෝග නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රය තුළ මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාව මුහුණ දෙන ගැටලු සහ අභියෝග තුළින් ද පෙනී යන්නේ, ගොවි සංවිධාන සහ ඒවායේ කාර්ය සාධනය සම්බන්ධයෙන් සෑහීමකට පත්වීමට නො හැකි බවයි. ගොවි ප්‍රජාවට ප්‍රතිලාභ ලබාදෙමින් ඔවුන්ගේ සංවර්ධනයටත්, රටේ ආහාර නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමටත් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වියහැකි විශාල විභවතාවයක් ගොවි සංවිධාන සතුව පවතී. එසේ වුව ද, අවම වශයෙන් සාමාජිකයන්ට ගමේ මරණාධාර සමිතියෙන් පමණක් ප්‍රතිලාභයක් ගොවි සංවිධාන තුළින් නො ලැබෙන තත්ත්වයකට එය පත්ව ඇති බවට විවේචන පවතී.

විශේෂයෙන් ම, රට ආර්ථික වශයෙන් අර්බුදකාරී තත්ත්වයක පවතින වත්මන් තත්ත්වය යටතේ ගොවීන්ට තමන් මුහුණ දෙන ජීවනෝපාය, සමාජ-ආර්ථික, පාරිසරික හෝ සංස්කෘතික ප්‍රශ්නවලට තමන් ම සංවිධානය වී, සාමූහික ව කටයුතු කිරීමට සහ විසඳුම් සෙවීමට මෙම සංවිධානය ඉතා සාර්ථකව යොදාගත හැකි ය.

ආචාර්ය චතුර ජයම්පති ද සිල්වා

ජ්‍යෙෂ්ඨ පර්යේෂණ නිලධාරී

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ඒ සඳහා, ප්‍රථමයෙන් කළ යුත්තේ ගොවි සංවිධාන සතු බලතල සහ වගකීම් පිළිබඳව ගොවි ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමයි. එම දැනුම නිසැකව ම ශක්තිමත් ගොවි සංවිධානයන්, දැනුවත් ගොවි ප්‍රජාවක් සහ ගොවි නායකයින් බිහි කිරීමට හේතුවනු නොඅනුමාන ය. මෙයට අමතර ව, පනතෙන් අපේක්ෂා කරන කාර්යයන් ගොවි සංවිධාන විසින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය සහය ලබාදෙමින් ගොවීන් දිරිමත් කිරීම සහ ගොවි ප්‍රජාවක් සමඟ ධනාත්මක සබඳතාවයක් ගොඩනගා ගැනීමට විශේෂයෙන් ම බිම් මට්ටමේ සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ නිලධාරීන් කටයුතු කළයුතු බව කිවයුතු ය. ඒ සඳහා අදාළ නිලධාරීන්ගේ ආකල්ප සංවර්ධනය සහ ඔවුන් අභිප්‍රේරණයන් නියමාකාරයෙන් සහ කාලානුරූපව සිදුකිරීම ඉතා වැදගත් සහ අත්‍යවශ්‍ය වේ. එසේ ම, අද වන විට ගොවීන් සහ පාරිභෝගිකයින් දෙපිරිසම සූරා කෑමට ලක්වන නිමයුම් සහ යෙදවුම් අලෙවිය ගොවි සංවිධානයන්ට වාසිදායක වන ආකාරයට සහ ඒ සඳහා ගොවි සංවිධාන සහ අදාළ සංවිධාන ව්‍යුහය වඩාත් සම්බන්ධ සහ දායක කරගත හැකි අකාරයට නව ප්‍රතිපාදන සහ ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දීම ද අවශ්‍ය බව පෙනේ. එමඟින් ගොවි සංවිධාන තවදුරටත් ශක්තිමත් වන අතර කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවට සහ පාරිභෝගිකයින්ට ද විශාල වශයෙන් ප්‍රතිලාභ සහතික වේ.

ගොවි ජනතා

ගොවි ජනතා සභරාව පිළිබඳ ඔබ දක්වන අදහස් හා ප්‍රතිචාර අපි ඉතා අගය කොට සලකමු. එසේම, ඒවා ඉදිරි කලාපයන් හි පල කිරීමට ද කටයුතු කෙරේ. එබැවින් එවැනි දෑ සංස්කාරක වෙත දන්වා එවන මෙන් පාදක ඔබට ආරාධනා කරමු.

සංස්කාරක
ගොවි ජනතා
හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07.

මානවයාගේ ගෞරවයට පාත්‍ර විය යුතු පෘථිවි මායිම්

ඉතා සියුම් ලෙස තුලනය වී පවතින ජෛව-භූ-රසායනික පද්ධති මගින් පෘථිවි තලය සහ එහි ජීවයේ පැවැත්ම සහතික කරනු ලබයි. එසේ වුව ද, වේගවත් ලෙස ජනගහනය වර්ධනය වීම සහ සියලු ආකාරයේ සම්පත් අධික ලෙස පරිභෝජනය කිරීම යන සාධක මේ ජෛව-භූ-රසායනික පද්ධතිවල තුලනය බිඳ දමන්නට සමත් වී තිබේ. ඒ නිසා මිහිතලය මත ආරක්ෂාකාරී ලෙස ජීවත්වීමට අවශ්‍ය නම් මානවයා විසින් පසු නො කළ යුතු, තවදුරටත් පුළුල් නො කළ යුතු පෘථිවි මායිම් 9 ක් පිළිබඳව පාරිසරික විද්‍යා සාහිත්‍යය හෙළිදරව් කරයි. ලෝක පාරිසරික විද්‍යාඥයන්ගේ අවධානය යොමු වූ එම පෘථිවි මායිම් නවය මෙසේය.

1. දේශගුණික වෙනස
2. ජෛව විවිධත්වය හායනය වීම
3. ජලය දූෂණය වීම
4. නයිට්‍රජන් හා පොස්පරස් ජෛව රසායනික ප්‍රවාහ
5. භූමි පද්ධතිය වෙනස් කිරීම
6. නව රසායනික ද්‍රව්‍ය නිදහස් කිරීම
7. වායුගෝලයට ඉතා කුඩා අංශු එකතු වීම
8. සාගර ආම්ලීකරණය
9. ඕසෝන් ස්ථරය ක්ෂය වීම

වඩාත් ම භයානක තත්ත්වය වන්නේ ඉහත සඳහන් පාටීවි මායිම් නවයෙන් පළමු හය දැනටමත් සිය ආරක්ෂාකාරී කලාපයෙන් බැහැර වී පැවතීම යි. එනම්, එම පාරිසරික තත්ත්වයන් ඉතා කැපී පෙනෙන ලෙස වෙනස් වී තිබේ. එබැවින්, දැඩි අවදානම් මට්ටමක් වෙත පාටීවි පද්ධතිය රැගෙන යාම වැළැක්වීම මනුෂ්‍යත්වයේ පරම වගකීම වේ.

පසුගිය දශක කිහිපය පුරාවට ඉහත සඳහන් පාටීවි මායිම් සමාජයේ අවධානයට යොමු වුව ද ඉන් වැඩිපුරම කලාබහට ලක් වූයේ දේශගුණික වෙනස පිළිබඳව යි. මිහිතලය උණුසුම් වීම, දේශගුණික අර්බුදය යනු එහි දී අපට නිතර අසන්නට ලැබුණු මාතෘකාවන් ය.

මොකක් ද මේ කියන උණුසුම්?

විද්‍යාඥයින් සඳහන් කරන ආකාරයට වාර්තාගත ඉතිහාසයේ අත් කවර යුගයකටත් වඩා වේගයෙන් ලෝක ගෝලය උණුසුම් වෙමින් පවතී. විද්‍යාත්මක ව පැහැදිලි කරන්නේ නම්, ගෝලය උණුසුම් වීම යනු පූර්ව කාර්මික අවධියේ පාටීවි ගෝලය උණුසුම් ව පැවති සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා උෂ්ණත්වය වැඩි වීමේ සාමාන්‍ය අගය සෙල්සියස් අංශක 1.5 වෙත ළඟා වී පැවතීමයි. මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් හරිතාගාර වායු වැඩි වශයෙන් විමෝචනය වීම පාටීවි ගෝලය උණුසුම් වීමට හේතු වී තිබේ. සෙල්සියස් අංශක 1.5 ට වඩා අඩු සුරක්ෂිත අනාගතයක් සහතික කිරීම සඳහා 2030 වන විට වාර්ෂික ව ගිගා ටොන් 30ක් හරිතාගාර වායු විමෝචනය අඩු විය යුතු බව විද්‍යාඥයන් විසින් අවධාරණය කරනු ලබයි. ස්ථාවර දේශගුණික තත්ත්වයන් සහතික කිරීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන විසින් හරිතාගාර වායු විමෝචනය අඩු කිරීමේ හැකියාව ඇති අංශ හයක් හඳුනාගෙන තිබේ . 1). බලශක්තිය, 2). ප්‍රවාහනය, 3.) සෞඛ්‍යදායී පදනම් කරගත් විසඳුම්, 4). ගොඩනැගිලි සහ නගර, 5). කර්මාන්ත, 6). කෘෂිකර්මය, ආහාර සහ අපද්‍රව්‍ය එම අංශ හය යි.

පාටීවි ගෝලය උණුසුම්වීම පාටීවියට විනාශකාරී බලපෑම් එල්ල කරනු ලබයි. විශේෂයෙන් උතුරු හා දකුණු ධ්‍රැව වල පිහිටි අයිස් කඳු දියවීමට ඒ උණුසුම් හේතු වේ. මූලාශ්‍රවලට අනුව, 2002 අප්‍රේල් සිට 2023 ජූනි දක්වා ඇන්ටාටිකාවේ අයිස් ස්කන්ධය වාර්ෂික ව මෙට්‍රික් ටොන් බිලියන 146 බැගින් අඩු වී ඇති බවත්, සමස්ත භානිය මෙට්‍රික් ටොන් ට්‍රිලියන 2.3 ක් බවත් වාර්තා වේ. එම කාලය තුළ ශ්‍රීන්දන්තයේ අයිස් ස්කන්ධය මෙට්‍රික් ටොන් ට්‍රිලියන 5.2 කින් පහත වැටී ඇති අතර මෙය වසරකට මෙට්‍රික් ටොන් බිලියන 270 ක පහත වැටීමක් ලෙස වාර්තා වේ. අයිස් ස්කන්ධ දියවීමෙන් මුහුදේ ජල මට්ටම ඉහළ නඟී. වෙරළ තීරයේ ජනාවාස මුහුදට බිලි වේ. එමගින් වෙරළාශ්‍රිත ජන ජීවිතය හා කර්මාන්ත අඩාල වේ. තව ද, ලොව විවිධ ප්‍රදේශවලින් ලැව්ගිනි, සුළිකුණාටු, නියඟ, ගංවතුර තත්ත්වයන් වාර්තා වේ.

පාටීවිය මත ජීවයට හා ජන ජීවිතයට විවිධාකාරයෙන් හානි කරන දේශගුණික වෙනස නැමැති පාටීවි මායිම මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් දැනටමත් ආරක්ෂාකාරී කලාපයෙන් බැහැර වී තිබේ. එබැවින්, වර්තමානය වන විට ලොව තුළ දේශගුණික හදිසි තත්ත්වයක් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නට තරම් මේ දේශගුණික පාටීවි මායිම පුළුල් වී තිබේ. එය තවත් පුළුල් නො කිරීමේ සහ හකුලා දැමීමේ වගකීම මානවයා සතු ය.

තත්ත්වය කෙතරම් බැරෑරුම් වුවත්, පාටීවි මායිම් හා බැඳුණු ආරක්ෂාකාරී කලාපයන් සම්බන්ධයෙන් සමාජය තුළ යථා අවබෝධයක් නොමැති බව නම් සත්‍යයකි. පාරිසරික තත්ත්වයන් පිළිබඳ පුද්ගලයන්ගේ කියැවීමේ ගැඹුර සහ දැනුම උකහා ගැනීමේ ධාරිතාව මත ඒ අවබෝධයේ තරම තීරණය වන බව නිරීක්ෂණය වේ. මිනිසාගේ ජීවිතායුෂ වැඩි වීමත් සමඟ අවුරුදු 100 ක් තුළ ජීවත්වන්නේ මානව පරම්පරා එකක් හෝ දෙකක් පමණි. මානවයාගේ පැත්තෙන් විමසීමේ දී, ‘තව අවුරුදු 100 කින් පමණ හෝ එම ව්‍යසනවලට මුහුණපාන්නට වන්නේ නැත යන අදහසින් කටයුතු කරයි නම්, එය සිය ජීවිත කාලය තුළ තමන් සහ දරුවන් පමණක් ආරක්ෂා වීමේ ආත්මාර්ථකාමී හැඟීමකි.

පාටීවියේ වයස අවුරුදු මිලියන 45 ක්

පාටීවියේ කලාව වෙනස් වුවකි. මූලාශ්‍රවලට අනුව, පාටීවිය අවුරුදු මිලියන 45 ක ට වඩා වයස්ගත වේ. තවත් අවුරුදු මිලියන 40 ක් වත් එය පවතින්නට නියමිත ව තිබේ. මිහිතලය මත අපේ මුතුන් මිත්තන් වසර මිලියන හයක් පමණ ජීවත් වී ඇතත්, මිනිසාගේ වත්මන් ස්වරූපයේ වයස වසර 200,000 ක් පමණ බවට ඉතිහාසය සාක්ෂි දරයි. මානව පරම්පරා කොපමණ සංඛ්‍යාවක් මේ පාටීවිය තවදුරටත් සිය වාසස්ථානය කර ගනු ඇති ද? මානව පරම්පරා එකක් හෝ දෙකක් යනු, එසේත් නැත්නම් අවුරුදු 100 ක් යනු, පාටීවියේ ජීවිත කාලය හා සසඳන විට නො ගිණිය යුතු කාලයක් පමණි. එබැවින් සිය ජීවිත කාලය තුළ ව්‍යසනයක් සිදු නොවනු ඇතැ යි සිතමින් කිසිවිටෙකත් පාටීවි මායිම් උල්ලංඝනය කරන්නට මානවයාට අයිතියක් නොමැත.

තව ද, ශිෂ්ඨාචාරය වසර 6,000 ක් පමණ පැරණි වන අතර කාර්මිකරණය දැඩි ලෙස ආරම්භ වන්නේ 1800 ගණන්වල දී ය. එම කෙටි කාලය තුළ මානවයා පාටීවි තලයට සිදුකර තිබෙන හානිය ඉහත කී පාටීවි මායිම් අතික්‍රමණය කර ඇති සැටියෙන් මනාව පැහැදිලි වේ. එබැවින්, ගත වන සෑම තත්පරයකම සිය ආරක්ෂිත කලාපවලින් බැහැරවෙමින් තිබෙන පාටීවි මායිම් තවදුරටත් අතික්‍රමණය කරන්නට දායක නොවී සිටීමට මානවයා පියවර ගත යුතු ය.

මේ, පරිසර පද්ධති යථාවත් කිරීමේ එක්සත් ජාතීන්ගේ දශකය යි.

ලෝකවාසීන්ගේ ගෞරවයට පාත්‍ර විය යුතු පෘථිවි මායිම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා 2021 සිට 2030 දක්වා දස වසර පරිසර පද්ධති යථාවත් කිරීමේ එක්සත් ජාතීන්ගේ දශකය ලෙස නම් කර තිබේ. එහි දී විනාශ වූ පරිසර පද්ධති යළි ගොඩනැංවීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන මගින් අවශ්‍ය පහසුකම් සලසනු ලබයි.

පරිසර පද්ධති යථාවත් කිරීමේ ප්‍රවේශය

පරිසර පද්ධති යථාවත් කිරීමේ ප්‍රවේශය ලෙස පරිසරය පිළිබඳ ලොව ඉහළ පෙළේ තීරකයා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන අපූරු ප්‍රවේශයක් තෝරාගනු ලබයි. ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්ගේ සහභාගීත්වය සහ ස්වභාවධර්මය පාදක කොටගත් විසඳුම් (Nature – based solutions) ඒ ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන මූලිකාංග බව විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු ය.

ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන්ගේ සහභාගීත්වය යනු පසුගිය දශක කිහිපය තුළ සංවර්ධනය අත් කරගන්නට අප යොදාගත් මූලික මෙවලමකි. එසේ වුව ද, සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයේ අසාර්ථක මානාසන උභය දක්වමින් එය නො සලකා හරිනු දක්නට ලැබුණි. එලෙස ම සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රය තුළ ස්වභාවධර්මය පාදක කොටගත් ප්‍රවේශයන් කෙරෙහි නිසි අවධානය යොමු නොවූ අතර ම ඒවා පහසුවෙන් ඉවත දමනු දක්නට ලැබීම ද කණගාටුවට කරුණකි. කෙසේ වෙතත්, පරිසරය පිළිබඳ ලොව ප්‍රමුඛ පෙළේ තීරකයා, 2021-2030 දශකය තුළ දී පරිසරය යථාවත් කරන ප්‍රවේශයේ මූලිකාංග ලෙස ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවන් සහ ස්වභාවධර්මය පදනම් වූ විසඳුම් තෝරාගන්නේ ඒවා ඉවත ලූ තීරකයන් ට ද සරදම් කරමිනි.

පස සෙන්ටිමීටරයක් ජනනය වෙන්න අවුරුදු 200 කට වඩා වැඩි කාලයක් ගතවීම

ස්වභාවධර්මය පාදක කොටගත් විසඳුම් වෙත අවධානය යොමු කිරීමේ දී පස සම්බන්ධයෙන් ඉතා සුවිශේෂී කරුණක් සඳහන් කළ යුතු වේ. ස්වභාවික ක්‍රියාවලියක් වන පාංශු ජනනය සඳහා ගතවන කාලය අක්ෂාංශ මත රඳා පවතී. මූලාශ්‍රවල සඳහන් වන ආකාරයට මෘදු දේශගුණික තත්ත්වයන් යටතේ පසේ සෙන්ටිමීටර 1 ක් සෑදෙන්නට වසර 200-400 ක් ගත වේ. තෙත් නිවර්තන ප්‍රදේශවල දී ඒ සඳහා වසර 200 ක් වත් ගත වේ. ස්වභාවික ව පසක් සාරවත්වීමට ප්‍රමාණවත් ද්‍රව්‍ය එකතු වීම සඳහා වසර 3000 ක් පමණ ගත වන බව ද වාර්තා වේ. පාංශු ජනනය සඳහා එතරම් දිගු කාලයක් ගත වීමේ දී සංවර්ධනයේ නාමයෙන් පසේ සෙන්ටිමීටර ගණනාවක් ගැඹුරට විනාඩි කිහිපයක දී විනාශ කිරීම කෙතරම් අයුක්ති සහගත ද? බෝග වගාව සඳහා කිහිප වතාවක් බිම් සැකසීම, වගා කාලය තුළ පොහොර යෙදීම, වල් මර්දනය සහ පස් ළං කිරීම සඳහා කී වතාවක් නම් පසට අවහිර කරනවා ද යන්න ඔබට සිතා ගත හැකි ය. එමෙන්ම, අඛණ්ඩ ඒක බෝග වගාවන්ට නතු වූ ගොවි බිම්වලට සිය ජීව, රසායනික හා භෞතික ගුණාංග බොහොමයක් අහිමි වී තිබේ. ඒවා බෝග වගාවන්ට නුසුදුසු නිසරු බිම් ය. වර්තමානය වන විට රසායනික පොහොර වැඩි වැඩියෙන් යෙදවූත් එවැනි නිසරු බිම්වල වගා කර සරු එල නෙළා ගත නො හැකි බව ගොවි ප්‍රජාව තේරුම් ගනිමින් සිටීම අගය කළ යුතු ය.

මේ ගැටලුව නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා පවතින ස්වභාවධර්මය පදනම් කොටගත් හොඳම විසඳුම වන්නේ ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැන වෙත යොමුවීම යි. ස්වභාවික යෙදවුම් භාවිතා කිරීම, බෝග මාරුව, අවම/ශුණ්‍ය බිම් සැකසීම සහ බෝග විවිධාංගීකරණය ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැනේ ප්‍රධාන මූලධර්ම අතරට ගැනේ.

පරිසරයේ ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන්

පෘථිවි ගෝලය උණුසුම් වීම සඳහා කාබන් විමෝචනය මෙන් ම නයිට්‍රජන් විමෝචනය ද බලපායි. නයිට්‍රජන් අපගේ වායුගෝලයේ බහුලව ම ඇති මූලද්‍රව්‍යය වේ. වායුගෝලයෙන් සියයට 78.084 ක් නයිට්‍රජන් වුවත්, මෙම නයිට්‍රජන් පවතින්නේ බොහෝ ජීවීන්ට භාවිත කළ නො හැකි ආකාරයෙනි. මෙම වායුගෝලීය නයිට්‍රජන් ස්වභාවික ක්‍රියාවලීන් හරහා හෝ කෘත්‍රිම ව, ජීවීන්ට භාවිත කළ හැකි තත්ත්වයට පත් කරයි. එවිට ඒවා ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. රනිල කුලයට අයත් බෝග, නිල-හරිත ඇල්ගී සහ තවත් ජීවීන් කිහිපදෙනෙක් සහ අකුණු මගින් ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් ස්වභාවික ව නිෂ්පාදනය කරයි. එය නයිට්‍රජන් තිර කිරීම ලෙස නම් කරනු ලබයි. ස්වභාවික ව සැලකිය යුතු ප්‍රමාණවලින් නයිට්‍රජන් තිර කෙරෙන අතර ස්වභාවික ව පසට නයිට්‍රජන් එකතු වීමෙන් බෝග වගාවන්, වනාන්තර හා තණබිම් වර්ධනය වේ.

ලෝක ජනගහනයේ ආහාර ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා කෘත්‍රිම නයිට්‍රජන් පොහොර යෙදීමෙන් ආහාර බෝගවල අස්වැන්න ඉහළ දැමීමට ද මිනිසා පෙළඹී තිබේ. එමගින් බෝග අස්වැන්න වැඩි වුව ද පරිසරයට ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් අනපේක්ෂිත ලෙස මුදාහැරීම වැඩි කරයි. සෑම වසරක ම, බෝග මගින් භාවිතයට ගත හැකි නයිට්‍රජන් ටොන් මිලියන 200ක් එනම් සියයට 80ක් පරිසරයට අහිමි වී, පස, ගංගා සහ විල්වලට කාන්දු වී වායුගෝලයට විමෝචනය වන බව වාර්තා වේ. තව ද, පසුගිය වසර 150 තුළ, කෘෂිකාර්මික, කාර්මික සහ ප්‍රවාහන ප්‍රභවයන්ගෙන් පෘථිවි වායුගෝලය, පස සහ ජල මූලාශ්‍රවලට වාර්ෂිකව එකතුවන ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණය දහ ගුණයකින් වැඩි වී ඇති බව ද වාර්තා වේ. එම ප්‍රමාණය ස්වභාවික ප්‍රභවයන්ගෙන් වාර්ෂික ව නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණය ද ඉක්මවා ගොස් තිබේ.

පරිසර පද්ධති තුළට ඕනෑවටත් වඩා නයිට්‍රජන් එක් වී, ජෛව විවිධත්වය නැති වී මිනිස් සෞඛ්‍යයට අහිතකර බලපෑම් එල්ල වන බව පර්යේෂණ මගින් හෙළිදරව් කරයි. ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් වාතය, පස

සහ ජලය යන විවිධ මාධ්‍යයන් ඔස්සේ පහසුවෙන් ගමන් කරන බැවින් නයිට්‍රජන් අඩංගු අණුවකට පරිසරයට බලපෑම් මාලාවක් ඇති කළ හැකි බව වාර්තා වේ. වාතයේ දී, එය පහළ වායුගෝලයේ ඕසෝන් මට්ටම ඉහළයාමට හේතු වන අතර එය ශ්වසන රෝග ඇති කිරීමට සහ වෘක්ෂලතාදියට හානි කිරීමට දායක වේ. තව ද ඇස්තමේන්තු කර ඇති පරිදි මිනිසුන්ගෙන් සියයට 77ක් ආරක්ෂිත මට්ටම්වලින් ඔබ්බට වාර්ෂික සාමාන්‍ය නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් සාන්ද්‍රණයක් ආශ්වාස කරයි. එලෙස ම, කෘෂිකාර්මික ඇමෝනියා විමෝචනය සහ වාහනවලින් පිටවන දුම මගින් සිදුවන දූෂණය සමඟ වාතයේ අතිශය භයානක අංශු නිර්මාණය කරන අතර එමඟින් ශ්වසන රෝග උග්‍ර කළ හැකි ය.

පසෙත් කාන්දුවන ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් මගින් භූගත ජලය සහ මතුපිට ජලය මිනිස් පරිභෝජනයට නුසුදුසු තත්ත්වයට පත් කරයි. පානීය ජලයේ ගුණාත්මකභාවය අඩු වීම හා එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජලයෙන් බෝවන රෝග සහ වෙනත් රෝග වර්ධනය වීම සිදු වේ. ජලජ පරිසර පද්ධතිවල ජලජ පැළෑටි වර්ධනය වීමට දායක වේ. එය මත්ස්‍ය සම්පතට සහ ජෛව විවිධත්වය අඩුවීම හෝ වෙනස් කිරීම කෙරෙහි බලපායි.

වායුගෝලයේ සිට ගොඩනැගිලි, පාලම් සහ අනෙකුත් මිනිසුන් විසින් සාදන ලද ව්‍යුහයන් මත ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් තැන්පත් වීමෙන් ඒවා විබාදනය වේ. අවසානයේ දී, බොහෝ ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් නැවත නයිට්‍රජන් අණු බවට පත් වී වායුගෝලයට එකතු වේ. කොටසක් හරිතාගාර ආවරණය සහ ඕසෝන් ක්ෂය වීම යන දෙකට ම දායක වන නයිට්‍රජන් ඔක්සයිඩ් වායුව බවට පරිවර්තනය වේ. එය දේශගුණික විපර්යාස සඳහා ද දායක වේ. නයිට්‍රජන් දූෂණය නිසා පස භායනය වීම ද සිදු විය හැකි ය.

මේ ආකාරයට ප්‍රතික්‍රියාශීලී නයිට්‍රජන් අධික ලෙස පවතින විට වාතයේ, පසේ සහ ජලයේ එකතු වෙමින්, ඒ එකිනෙක අතර ගමන් කරමින් පසුකාලීන පාරිසරික, මානව සෞඛ්‍ය සහ ඒ ආශ්‍රිත ආර්ථික ගැටලු ඇති කරයි. එබැවින්, බෝග වර්ධනය සඳහා පසට රසායනික පොහොර යෙදීමේ දී ඉහත දැක් වූ ගැටලු අවම වන පරිදි කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කළ යුතු ය.

නයිට්‍රජන් දූෂණය නිවැරදි කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග

1. රසායනික පොහොර වඩාත් පරිපූර්ණ ලෙස භාවිතා කිරීම

විමෝචනය හරහා නයිට්‍රජන් පොහොර අපතේයාම පරිසර දූෂණයට තුඩු දෙන අතර ම පොහොර සඳහා වැඩි පිරිවැයක් දරන ගොවියාට ලැබෙන්නේ අඩු අස්වැන්න කි. එබැවින්, බෝගවලට නයිට්‍රජන් අවශ්‍යම කාලය සහ ප්‍රමාණය ගණනය කර යෙදවුම්

ප්‍රමාණය අඩු කළ හැකි ය. මෙහි දී නව තාක්ෂණය භාවිත කරමින්, පත්‍ර ප්‍රස්ථාර හෝ ඉලෙක්ට්‍රොනික වර්ණ සංවේදනය භාවිතා කළ හැකි ය. එමෙන් ම, පත්‍රවල තද කොළ පැහැය මගින් නයිට්‍රජන් පොහොර අවශ්‍ය නොවන බව අදහස් කරයි.

2. රසායනික පොහොරවලින් වැළකීම

රනිල කුලයට අයත් බෝග වාතයේ පවතින නයිට්‍රජන් වායුව ශාකවලට භාවිතා කළ හැකි නයිට්‍රජන් බවට පත් කරයි. එවිට පසට නයිට්‍රජන් අඩංගු පොහොර එක් කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. මේ ජීව විද්‍යාත්මක නයිට්‍රජන් තිර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය මගින් බෝග අවශ්‍යතාවලට ගැළපෙන ආකාරයට මන්දගාමී ලෙස නයිට්‍රජන් මුදා හැරීම ඔස්සේ නයිට්‍රජන් දූෂණය ලෙස අපතේ යන කොටස ඉතා කුඩා යැයි විද්‍යාඥයෝ අපේක්ෂා කරති. එබැවින්, බෝග මාරුවේ දී රනිල කුලයේ බෝග වගා කිරීම මගින් පස සරු කර ගත හැකි ය. බෝග මාරුව ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැනේ තවත් ප්‍රධාන මූලධර්මයකි. බෝග මාරුව ඔස්සේ ගොවිපොළක බෝග විවිධාංගීකරණය වේ. බෝග විවිධාංගීකරණය ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැනේ තවත් මූලිකාංගයක් ද වේ. ඉන් බොහෝ පාරිසරික හා ආර්ථික වාසි ද අත් වේ. ඒ හැරුණු කොට කොම්පෝස්ට්, ගැඩවිල් කොම්පෝස්ට්, පලතුරු ටොනික්, කොම්පෝස්ට් තේ, ජීව මෘත වැනි ක්ෂුද්‍ර ජීවී ද්‍රාවණ වැනි සහ හා දියර ස්වභාවික නයිට්‍රජන් ප්‍රභවයන් මගින් රසායනික පොහොර ප්‍රතිස්ථාපනය කළ හැකි ය. පසේ භෞතික, ජීව හා රසායනික ගුණාංග වර්ධනය කරන මෙවැනි පොහොර භාවිතය ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැනේ තවත් ප්‍රධාන මූලධර්මයකි.

3. පාරිසරක ගොවිතැන් පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීම

දිනෙන් දින උග්‍රවන පාරිසරික අර්බුදයන්ට තිරසාර විසඳුම් ලබා දීමට නම් ස්වභාවධර්මය සමඟ මානව වර්ගයාගේ සබැඳියාව වඩාත් සුභවාදී මගකට යොමු කළ යුතු ව තිබේ. කෘෂි පාරිසරික ගොවිතැන් පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීම සහ දේශගුණික - සුභුරු කෘෂිකර්මාන්තයට නැඹුරුවීම ඒ සඳහා පවතින විකල්ප වේ. දේශගුණික අර්බුදයට දායක වන හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම සඳහා ද ඒවා දායක වේ. එමගින්, කාබන් විමෝචනය හැකිතාක් දුරට අඩුකර පස තුළ කාබන් රඳවා ගනිමින් භූමි භායනය අඩු කරන අතර ජෛව විවිධත්වයේ පැවැත්ම සහතික කරයි. වනාන්තර විනාශය අපගේ ආහාර පද්ධති හා බැඳුණු ප්‍රමුඛ පෙළේ කාබන් විමෝචන ක්‍රියාවලියකි. වන විනාශය අවම කිරීම, පරිසර පද්ධති භායනය නැවැත්වීම සහ පරිසර පද්ධති යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම මගින් හරිතාගාර වායු විමෝචනය අඩු කළ හැකි ය. මෙම ක්‍රියාමාර්ග වාතයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම,

ආහාර, ජල සුරක්ෂිතතාව ඉහළ නැංවීම සහ ග්‍රාමීය ආර්ථිකයන් නඟා සිටුවීම සඳහා ද දායක වේ. ඒ අතර පවතින භූමිය හා අවකාශය යොදා ගෙන ගොවිතැනේ ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීමට මිනිසා වග බලා ගත යුතු ය.

රේණුකා වීරක්කොඩි

අධි පර්යේෂක

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැන කෙරෙහි නැඹුරුවීම හදිසි තත්ත්වයක් බවට පත්වීම

පෘථිවියේ පැවැත්මටත්, එහි ආරක්ෂාකාරී ලෙස ජීවත් වීමටත් මිනිසා විසින් පෘථිවි මායිම්වලට ගරු කළ යුතු ය. එසේ වුව ද, මේ මොහොත වන විටත් මානවයා විසින් ඒ මායිම් භයක් අතික්‍රමණය කර තිබේ. ඒ නිසා පෘථිවියට සිය පූර්ණ ආයු කාලය අහිමි වෙමින් පවතී. පෘථිවිය මත වෙසෙන මානවයා ඇතුළු සියලු ජීවීන්ගේ ඉරණම ද එයයි. මෙම ලිපියේ වැඩි අවධානය දිනාගත් කෘෂිකර්මාන්තය ඒ සියලු පෘථිවි මායිම් අතික්‍රමණය කරන්නට දායක වී ඇති සේම ඒවායේ අහිතකර ප්‍රතිඵල ද භුක්ති විඳිමින් සිටී. එබැවින්, ප්‍රතිඋත්පාදන ගොවිතැන් පිළිවෙත් කෙරෙහි නැඹුරුවීම හදිසි තත්ත්වයක් බව සියල්ලන්ගේ අවධානයට යොමු කරනු රිසි ය.

ගොවි ජනතා සඟරාව තුළ ප්‍රකාශයට පත්වන ලිපි මගින් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ හෝ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ අදහස් පිළිබිඹු නොවන අතර ලිපිවල අන්තර්ගතය සම්බන්ධ සම්පූර්ණ වගකීම ලේඛකයින් සතු ය.